

Kristinusko Suomessa 2000-luvulla

- yhteiskunnalliset ja hengelliset trendit
- paljonko Suomessa on uudestisyntyneitä
- mikä vaikuttaa uskonnollisen vakaumuksen syntyyn
- millaisiin seurakuntiin ihmiset haluaisivat osallistua
- minkä uskonnollisen liikkeen ihmiset kokevat läheisimmäksi, prosenttiosuudet eri ryhmistä
- miten ihmiset löytävät hengellisen kodin
- eri kirkkokuntien kasvuluvut
- milloin ihmiset ovat viimeksi osallistuneet kristilliseen tilaisuuteen
- Case studyja seurakuntien istutuksista

Kristinusko Suomessa 2000-luvulla

© Seurakunnan kasvu ry

.

1. painos

ISBN

Toimittajat: Heikki Lassila ja Pekka Sahimaa

kieliasun tarkistus: Arto ja Ursa Hoikkala

paino: Juutiprint, Helsinki, 2002

Kustantaja: Seurakunnan kasvu ry

Sisällysluettelo

Esipuhe

1. Suomi 2000-luvulla, trendejä
2. Ihmiset ja Jumala
3. Seurakuntien tila
4. Ihmiset ja seurakunnat
5. Seurakuntien istuttamisesta
6. Mikä on DAWN-liike

Esipuhe

DAWN-liike sai alkunsa 1970-luvulla Filippiineillä, kun siellä tutkittiin, mitkä seurakunnat kasvoivat ja sitä, monessako kylässä jo oli seurakunta. Tutkimuksessa todettiin, että seurakunnat, joilla oli tietynlaisia raamattukouluja, kasvoivat paljon nopeammin kuin muut. Kun asia tehtiin tunnetuksi, myös muut seurakunnat alkoivat soveltaa vastaavia menetelmiä. Silloin nekin alkoivat kasvaa samalla lailla. Yhteistyö lisääntyi.

Seuraava askel oli se, että kristityt valitsivat yhteisen tavoitteen: seurakunnan saamisen jokaiseen kylään tiettyyn vuoteen mennessä. Tavoitteen saavuttamista seurattiin ja se saavutettiin jopa etuajassa. Tämän jälkeen asetettiin uusi tavoite, joka sekkin saavutettiin.

Suomi 2000-luvulla poikkeaa 1970-luvun Filippiineistä melkoisesti. Kuitenkin **periaatteet** ovat siirrettäviä. Jotta voisimme tehdä täällä hengellistä työtä määrätietoisesti, meidän on tiedettävä, mikä Suomen tilanne tällä hetkellä on. Meidän on hyvä myös tietää, mitkä asiat ovat täällä toimineet ja löytää ne

ihmisryhmät, joita ei nykyisin kohdata.

Viime kädessä kaikki seurakunnat ovat täällä sitä varten, että ne voisivat auttaa ja palvella täällä asuvia ihmisiä. Tutkimustyöllä haluamme auttaa seurakuntia auttamaan ihmisiä. Jeesuskin sanoi: **“Totuus tekee vapaaksi.”**

Toiseksi haluamme auttaa niitä ihmisiä, jotka rukoilevat maamme puolesta, löytämään asiat, joitten puolesta rukoilla. Viime keväänä erään länsimaisen kristillisen ryhmän jäsenet halusivat palvella aluetta, jossa asuivat. He valitsivat koemielessä puhelinluettelosta 160 nimeä. Näistä joka toisen puolesta rukoiltiin säännöllisesti kolme kuukautta; joka toisen puolesta ei rukoiltu. Sitten kummallekin ryhmälle soitettiin ja tarjottiin sitä, että joku kristitty vierailisi hänen kodissaan. Niistä 80:stä, joitten puolesta oli rukoiltu, 69 toivoi, että heidän kodissaan vierailtaisiin. Niille 80:lle, joitten puolesta ei oltu rukoiltu, esitettiin puhelimesta samat asiat kuin ensimmäisellekin ryhmälle, mutta heistä vain yksi toivoi, että hänen kodissaan vierailtaisiin. Toivomme, että tämä kirja ohjaa rukoilijat rukoilemaan maamme puolesta.

Helsingissä 12.10.2002

Heikki Lassila

Pekka Sahimaa

1. Suomi 2000-luvulla, trendejä

Syntyvyys laskee

Syntyvyys on laskenut nopeasti viimeisen kymmenen vuoden aikana, kuten alla oleva taulukko osoittaa:

Syntyvyys Suomessa vuosina 1946 – 2001

Vuosi	Syntyneitä	Vuosi	Syntyneitä	Vuosi	Syntyneitä
1946	106 075	1965	77 885	1984	65 076
1947	108 168	1966	77 697	1985	62 796
1948	107 759	1967	77 289	1986	60 632
1949	103 515	1968	73 654	1987	59 827
1950	98 065	1969	67 450	1988	63 316
1951	93 063	1970	64 559	1989	63 348
1952	94 314	1971	61 067	1990	65 549
1953	90 866	1972	58 864	1991	65 395
1954	89 845	1973	56 787	1992	66 731
1955	89 740	1974	62 472	1993	64 826
1956	88 896	1975	65 719	1994	65 231
1957	86 985	1976	66 846	1995	63 067
1958	81 148	1977	65 659	1996	60 723
1959	83 253	1978	63 983	1997	59 329
1960	82 129	1979	63 428	1998	57 108
1961	81 966	1980	63 064	1999	57 574
1962	81 454	1981	63 469	2000	56 742
1963	82 251	1982	66 106	2001	56 189
1964	80 428	1983	66 892		

Lähde: Tilastokeskus

Syntyvyys siis laskee nopeasti ja väestö ikääntyy. Näyttäisi siltä, että muutamassa kymmenessä vuodessa syntyvien suomalaisten lukumäärä laskee ensin alle 40 000, sitten alle 30 000 ja niin edelleen. Ennakkotieto vuodelta 2002 on, että syntyvyys on jälleen

alkuvuonna ollut kolme prosenttia alhaisempi kuin edellisenä vuotena. Kaikkien kristittyjen toivomalla nuorisoherätyksellä alkaa siis olla kiire, koska kohta suomalaista nuorisoa ei juuri enää ole, jos mitään ei tapahdu.

Tilanne sama koko Euroopassa

Tilanne muuallakin Euroopassa on saman-

suuntainen. Esimerkiksi Pietarin alueella jokaista syntyvää ihmistä kohti kuolee kolme. Lisäksi jokaista syntyvää kohti siellä abortoidaan 2 – 3 sikiötä.

YK:n ennusteen mukaan keskimääräinen italialainen on vuonna 2030 55-vuotias. Italiasta on siis tulossa aikamoinen vanhusten yhteiskunta.

Tilanne kristityissä perheissä

Perinteisesti kristityissä perheissä lasten lukumäärä on ollut suurempi. Näin on edelleen, mutta silti näissäkin piireissä lasten lukumäärä vähenee.

Esimerkiksi Suomen Vapaakirkon jäsenistä oli vuoden 1991 lopussa 22 prosenttia alle 15-vuotiaita, mutta vuoden 2001 lopussa enää 17 prosenttia (kaikki Vapaakirkon seurakunnat yhteensä, lähde: Tilastokeskus).

Näin on siitä huolimatta, että Vapaakirkossa yleisesti ottaen on enemmän lapsia kuin muissa kristillisissä piireissä keskimäärin. Kehityssuunta on yleinen, mutta kristillisissä piireissä vielä voimakkaampi kuin muussa yhteiskunnassa.

Syyt tilanteeseen

Monet syyt ovat johtaneet nykyiseen tilanteeseen. Ensinnäkin valtiovalta on suhtautunut lapsiin ja lapsiperheisiin nihkeästi. Lapsilisiä alennettiin laman aikana eikä niitä ole sen jälkeen korotettu edes inflaation verran. Suomesta poistettiin silti lapsiperheiden veronkevennykset. Sodan jälkeisenä köyhinäkin aikoina oli varaa tukea lapsia, itse asiassa lapsilisiin ja muihin tukiin kului erittäin suuri osa valtion tuloista, nykyisin pieni murunen.

Vanhempien jäämistä kotiin hoitamaan lapsia ei tueta, vaikka se olisi halvempaa kuin päiväkotien rakentaminen ja niiden ylläpitäminen.

Yhteiskunta halutaan laitostaa.

Kun pankit joutuivat laman aikana kriisiin, todettiin, että ne ovat välttämättömiä yhteiskunnan toiminnan kannalta ja niitten pelastamiseksi yhteiskunta oli valmis uhraamaan kymmeniä miljardeja. Nyt nähdään, että lapset ja lapsiperheet voivat huonosti. Voisi olettaa, että lapset ovat vielä tärkeämpiä kuin pankit.

Toisaalta ihmisten oma elämäntyyli on nykyisin nautinnonhaluisempi. Ihmiset eivät enää halua välttämättä luopua mukavuuksistaan lasten hoidon vuoksi. Samoin liian pitkät koulutusajat johtavat siihen, että ihmiset eivät hanki lapsia, koska eivät halua tehdä sitä ennen kuin ovat valmiita ja ammatissa. Ihmisten irrallisuus ja haluttomuus sitoutua kasvavat. Työelämässä nuoret ihmiset joutuvat monesti tekemään liian pitkiä päiviä tai sitten tekemään ns. pätkätöitä. Tämä lisää yleistä epävarmuutta, eivätkä ihmiset uskalla hankkia lapsia. Yhä useammalla ihmisellä on myös psyykkisiä ongelmia, jotka aiheuttavat kyvyttömyyttä sitoutua.

Kaikki yllä olevat tekijät ruokkivat toinen toistaan. Samat trendit pyrkivät vaikuttamaan myös kristittyihin perheisiin. Kristityt voivat **vaikuttaa yhteiskunnassa ajamalla lasten ja lapsiperheiden asiaa.**

Mitä seurakunnat voivat tehdä?

Toisaalta seurakunnat pitäisi rakentaa niin, että niissä tuettaisiin enemmän lapsia, nuoria ja lapsiperheitä, myös kokoustoiminnan ulkopuolella. Seurakuntien pitäisikin muuttua entistä yhteisöllisemmiksi. Tällöin jo varttuneemmat ihmiset voisivat osallistua enemmän lapsiperheitten asioihin tyyliin ”koko kylä kasvattaa”.

Näillä asioilla alkaa olla todella kiire.

Ulkomaalaisväestö kasvaa

Ulkomaalaistaustaisen väestön osuus kasvaa nopeasti, kuten alla olevasta taulukosta käy ilmi:

Ulkomailla syntyneiden määrä Suomessa

Vuosi	Määrä
1991	77 088
1995	106 303
2000	136 203

Lähde: Tilastokeskus

Mahdollisuus

Tämä kehitys on sekä mahdollisuus että haaste. Noin joka kolmas ihminen maailmassa on kristitty. Noin joka kymmenes ihminen maailmassa on uudestisyntynyt kristitty ja on tunnettu tosiasia, että **uudestisyntyneet kristityt ovat maailman nopeimmin kasvava väestönosa**. Esimerkiksi Kaakkois-Aasiassa heidän määränsä lähes kymmenkertaistui vuosina 1980–2000. Latinalaisessa Amerikassa vakaumuksellisten protestanttisten kristittyjen lukumäärä tuhatkertaistui vuoden 1900 noin sadasta tuhannesta vuoden 2000 noin sataan miljoonaan. Lisäksi nämä ihmiset tulevat kulttuureista,

jotka ovat paljon yhteisöllisempiä kuin suomalainen kulttuuri nykyään (suomalaisenkin kulttuuri on ennen ollut yhteisöllinen). Näin he voivat olla suuri rikkaus ja siunaus suomalaisissa seurakunnissa.

Haaste

Toisaalta monet tulevat alueilta, jotka eivät vielä ole kokeneet viime aikojen suuria herätyksiä. On monia kieliryhmiä, joitten sisällä Suomessa ei ole paljonkaan kristillistä toimintaa. Seuraavassa on lueteltu suurimmat Suomessa asuvat vieraskieliset ryhmät suuruusjärjestyksessä vuodelta 2001:

Suomessa asuva vieraskielinen väestö

Äidinkieli	Määrä
Venäjä	31 093
Viro	11 088
Englanti	7 406
Somali	6 920
Arabia	5 301
Albania	3 993
Vietnam	3 716
Kurdi	3 477
Saksa	3 453
Kiina	3 241
Turkki	2 651
Serbokroatia	2 288
Espanja	2 179
Thai	1 710
Ranska	1 699
Persia	1 399
Puola	1 222
Unkari	1 178

Lähde: Tilastokeskus

Positiivisia hengellisiä trendejä

Radio- ja TV-toiminta

2000-luvun Suomessa vaikuttaa myös paljon todella positiivisia trendejä. Tuntuu siltä, kuin monet suomalaiset olisivat vapautuneet alemmuudentunteistaan ja alkaneet uskaltaa unelmoida ja myös toimia. Esimerkiksi suomalaisten tekemä lähetystyö radio- ja televisiotyön muodossa on saavuttanut ennen näkemättömät mittasuhteet ja tulokset.

Radio Dei on lyhyessä ajassa levinnyt ympäri Suomea ja saavuttanut laajan kuulijakunnan. Sen vaikutus näkyy jo vähän siinäkin, kun ihmiset kertovat, mikä on vaikuttanut heidän uskoontuloonsa, vaikka Dei on toiminut vasta muutaman vuoden.

Rukousaloitteita

Uusia rukousrenkaita on syntynyt ja monessa kaupungissa eri seurakuntien johtohenkilöt kokoontuvat yhdessä rukoilemaan kaupunkinsa puolesta. Tämä synnyttää edelleen lisää yhteistoimintaa yli tunnustuskuntarajojen.

Alfa-kurssit

Alfa-kursseilla vastakääntyneille tai kristinuskosta kiinnostuneille opetetaan tehokkaasti kristinopin perusteet. Ihmiset oppivat pienryhmissä tuntemaan Jumalaa ja tuntemaan toisiaan. Kristillinen yhteys konkretisoituu keskusteluissa ja yhteisillä aterioilla.

Sielunhoitotyö ja avioliittotyö

Myös sielunhoidon alueella on syntynyt lisää järjestöjä, jotka pystyvät auttamaan rikkinäisiä ihmisiä. Monet seurakunnat toimivat niiden kanssa yhteistyössä. Yhteistyön merkitys kasvaa, koska ihmiset ovat nykyään rikkinäisempiä kuin ennen. Myös parisuhdehuolto avioliittotyön muodossa leviää ja kasvaa.

Uutta musiikkia

Ylistysmusiikki on lyönyt itsensä läpi eri seurakunnissa. Samat, monesti kansainväliset ylistyslaulut soivat nykyisin taustoiltaan hyvinkin erilaisten seurakuntien tilaisuuksissa.

Jumalan ylistäminen on lisännyt jumalanpalveluksien spontaanisuutta ja vähentänyt niiden ohjelmallisuutta.

Uusia seurakuntamalleja

Monissa seurakunnissa on paljon uudentyypistä toimintaa nuorille. Heille annetaan tilaa toimia itsenäisesti, mutta heitä ei jätetä ilman tukea.

Diakoniatyö mm. leivänjakelun muodossa koskettaa suomalaisia. Monet seurakunnat käyttävät entistä suuremman osan voimavaroistaan ihmisten auttamiseen.

Pienryhmätyö kasvaa monissa seurakunnissa.

Tuomas-yhteisöt, soluseurakunnat ja kotiseurakunnat tulevat mukaan vanhojen seurakuntien rinnalle yhteiseen ponnistukseen tavoittamaan ihmisiä ja jakamaan kristillistä elämää näiden kanssa.

Citywide Church-ajattelu

Vanhastaan eri tunnustuskunnat ovat tehneet usein kristillistä työtä ja harjoittaneet hengellistä toimintaa toisistaan erillään. Monissa kaupungeissa on alkanut viriämään ajatuksia kaupunginlaajuisen seurakunnan esiin nostamisesta. Tähän liittyy usein ajatus kaupungin muuttamisesta, joka onnistuu vain laajalla kristittyjen esiin nousemisella. Samalla, kun uusia erilaisia seurakuntia ja seurakuntamalleja nousee, tarve yhteiselle kristilliselle identiteetillekin kasvaa. Uskville kehittyy ajatus siitä, että viime kädessä kaikki tietyn alueen kristityt yhdessä muodostavat sen alueen seurakunnan.

Kristilliset koulut ja päiväkodit

Kristilliset koulut ja päiväkodit leviävät nopeasti ympäri Suomea ja niiden yhteinen oppilasmäärä on jo yli tuhat.

Kaikesta huolimatta tämä ei vielä riitä, kuten seuraavasta luvusta käy ilmi.

2. IHMISET JA JUMALA

Uudestisyntyneiden määrä

Gallup-tutkimus elokuussa 2002

Suomen Gallup Oy tutki elokuussa Seurakunnan kasvu ry:n toimeksiannosta suomalaisten mielipiteitä ja toiveita uskon ja seurakuntayhteyteen liittyvissä asioissa. Tutkimukseen osallistui 1358 ihmistä, jotka edustivat alueellisesti, iältään, koulutukseltaan jne suomalaista yhteiskuntaa pienoiskoossa. Tutkittujen ikä vaihteli kuitenkin viidestätoista seitsemäänkymmeneen eli alle 15-vuotiaat ja yli 70-vuotiaat puuttuivat aineistosta. Lisäksi Ahvenanmaa alueena puuttui aineistosta.

Tämä otos on Suomen Gallupin valitsema. Sitä vaihdetaan koko ajan niin, että kukaan ei voi kuulua siihen kovin kauan. Toisaalta ihmiset ovat luvanneet vastata kaikkiin kysymyksiin, joita heille tulee, koskivat ne mitä tahansa. Vastaaminen tapahtuu siten, että ihmisille lähetetään kysymykset ja he lähettävät

vastaukset takaisin. Haastattelija ei siis pääse vaikuttamaan ihmisten vastauksiin, mikä näin herkässä aiheessa on ensiarvoisen tärkeää. **Näissä asioissa on eroa sillä, mitä ihmiset puhuvat, ja mitä he todella ajattelevat.**

Näiden toimenpiteiden ansiosta tämän kirjan tekijät pitävät vastauksia luotettavina. Elokuussa 1994 toteutettiin vastaava tutkimus Suomen Gallup Oy:n kanssa. Osa kysymyksistä oli samoja, joten voimme vertailla tutkimusten tuloksia ja nähdä siten myös kehitystrendejä.

Uudestisyntyneiden kristittyjen määrä

Edellä mainituissa gallup-tutkimuksissa esitettiin sekä vuonna 1994 että vuonna 2002 kysymys:

Oletko uudestisyntynyt kristitty, jolla on henkilökohtainen suhde Jeesukseen?

Vuosi	KYLLÄ	EN OSAA SANOA	EN
1994	10 %	26 %	64 %
2002	8 %	23 %	69

Lähde: gallup-tutkimukset vuosina 1994 ja 2002

Näyttäisi siis, että uudestisyntyneiden kristittyjen osuus väestöstä olisi vähentynyt kahdeksassa vuodessa. Kuten seuraavasta taulukosta käy ilmi, näin on tapahtunut kaikissa ikä-

luokissa ja molemmilla sukupuolilla. Erityisen huolestuttavaa on, että vähennys on suurin nuorten keskuudessa, mikä käy ilmi seuraavasta taulukosta.

Oletko uudestisyntynyt kristitty, jolla on henkilökohtainen suhde Jeesukseen?

Ikä	Kyllä 1994	Kyllä 2002	En osaa sanoa 1994	En osaa sanoa 2002	Ei 1994	Ei 2002
Alle 25	10 %	3 %	29 %	24 %	61 %	73 %
25 – 34	6 %	7 %	20 %	21 %	74 %	73 %
35 – 49	10 %	9 %	22 %	20 %	67 %	71 %
50 – 60		10 %		25 %		65 %
Yli 60 (2002) Yli 50 (1994)	11 %	13 %	32 %	28 %	57 %	58 %
Miehet	8 %	7%	22 %	22 %	70 %	72 %
Naiset	11 %	10 %	30 %	24 %	59 %	66 %

Lähde: gallup-tutkimukset vuosina 1994 ja 2002

Eroja eri ryhmissä

Rikkaat ja köyhät

Alempituloisissa (alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevat) oli melkein kaksi kertaa niin paljon uudestisyntyneitä (13 %) kuin korkeatuloisissa (7 %) (yli 35 000 euroa vuodessa ansaitsevat).

Eri alueet

Karkealla tasolla koko maassa uudestisyntyneitä löytyi lähes yhtä paljon eri alueilla. Uudellamaalla ja Pohjois-Suomessa heitä oli hieman vähemmän (7 %) kuin muualla Etelä-Suomessa (9 %) tai Keski-Suomessa (9 %).

Koulutus

Niissä, joilla oli korkeakoulututkinto oli yli kaksi kertaa enemmän uudestisyntyneitä (16 %) kuin niissä, jotka olivat käyneet ammattikoulun tai joilla oli käytynä ammatillinen kurssi (6 %).

Ammattiryhmät

Keskimääräistä enemmän uudestisyntyneitä oli eläkeläisissä (12 %), toimihenkilöissä (11 %), yrittäjissä (9 %) ja työttömissä (9 %). Keskimääräistä vähemmän heitä löytyi työläisissä (6 %) ja etenkin opiskelijoissa (2 %).

Mikä vaikuttaa uskonnolliseen vakaumukseen?

Edellä mainitussa Gallupissa esitettiin myös kysymys

Mikä on vaikuttanut eniten nykyisen uskonnollisen vakaumuksesi syntyyn?

	Kaikki	Uudestisyntyneet kristityt	Ei uudestisyntyneet	Ei osaa sanoa, onko uudestisyntynyt
Vanhemmat/koti	60 %	62 %	56 %	72 %
Muu suku/kummit	9 %	13 %	8 %	11 %
Ystävä	6 %	20 %	4 %	8 %
Koulu	10 %	6 %	9 %	13 %
Rippikoulu	19 %	29 %	16 %	26 %
Kristilliset leirit	3 %	9 %	2 %	3 %
Kristilliset nuorisofestivaalit	1 %	2 %	1 %	1 %
Seurakuntien normaalit tilaisuudet	10 %	25 %	7 %	14 %
Seurakuntien suur- tapahtumat (missiot, kesäjuhlat tms.)	2 %	9 %	1 %	3 %
”Evangelista”	1 %	5 %	1 %	1 %
Kirja/lehti	2 %	6 %	3 %	1 %
Radio/TV	2 %	5 %	2 %	1 %
Internet	0 %	0 %	1 %	0 %
Muu asia	12 %	14 %	14 %	6 %
En osaa sanoa	18 %	3 %	21 %	15 %

Lähde: gallup-tutkimus elokuussa 2002. Yksi ihminen on saattanut valita useita syitä, joten kokonaismäärät eivät ole 100 %.

Tuloksista

Vaikka ihmisiä pyydettiin nimeämään vain tärkein syy vakaumuksen syntyyn, osa ihmisistä kuitenkin valitsi useita syitä. Vain 18 prosenttia kaikista ihmisistä ei osannut nimetä mitään syytä oman vakaumuksensa syntyyn. Uudestisyntyneistä vain kolme prosenttia ei tietänyt syytä siihen, miksi heidän vakaumuksensa on kristillinen.

Vanhempien vaikutus

Jos tulkitaan niin, että niillä, jotka vastasivat

uudestisyntymistä koskevaan kysymykseen kielteisesti, on ei-kristillinen vakaumus ja niin, että ne, jotka eivät osanneet ottaa kantaa uudestisyntymiskysymykseen, ovat etsikköajalla, tullaan seuraaviin johtopäätöksiin:

Vanhempien vaikutus on aina suuri, sekä kristillisen että ei-kristillisen vakaumuksen syntyyn.

Vanhempien ja kodin vaikutus oli suurin kaikissa ikäluokissa, molemmilla sukupuolilla, kaikilla alueilla, kaikilla koulutustasoilla, kai-

kissa ammateissa, niin rikkailla kuin köyhillä. Yhtään jakoperustetta, jossa vanhempien vaikutus ei olisi ollut suurin, ei löytynyt.

Kaikissa ikäryhmissä yli puolet kertoivat vanhempien olleen tärkein tekijä. Yllättävää on, että mitä vanhemmasta ikäluokasta on kyse, sitä suurempi on vanhempien merkitys. Tämän voi tulkita joko niin, että ennen vanhemmat viettivät enemmän aikaa lasten kanssa tai sitten niin, että kun ihminen varttuu, hän yhä enemmän palaa hengellisesti lapsuuden kotiin. Mikä toivon aihe niille kristityille vanhemmille, jotka ovat huolestuneita lapsistaan.

Toisaalta tämä asettaa seurakunnat ja kristilliset järjestöt vastuuseen siitä, että ne tukevat vanhempia kasvatustehtävässään kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Rippikoulu ja koulu

Rippikoulun vaikutus on toiseksi suurin sekä kristillisen että ei-kristillisen vakaumuksen syntyyn. Ilmeisesti hyvä, nuorista aidosti välittävä kristitty pappi tai nuorisotyöntekijä vaikuttaa siihen, että suuri joukko nuoria haluaa oppia ja oppiikin tuntemaan Jumalan. Toisaalta taas laiska, vakaumukseton

”leipäpappi” tuhoaa alkavaa uskoa jo oraallaan. Sekä hyvä että paha vaikutus jatkuu eliniän.

Koulu vaikuttaa enemmän ei-kristillisen vakaumuksen kuin kristillisen vakaumuksen syntyyn.

Sukupuolet ja koulutustaso

Miesten ja naisten välillä ei eri tekijöissä ole juuri eroa, ei myöskään koulutustasolla.

Tarkempi kysely aktiiveille

Koko suomalaiselle väestölle tehdyn Gallup-kyselyn lisäksi kysyttiin 135:ltä neljässä seurakunnassa aktiivisesti toimivalta jäseneltä hiukan tarkempaa tietoa uskoontulosta. Näytti siltä, että näitten ihmisten uskoontuloon liittyi usein joku seuraavista asioista:

He alkoivat kokea, että Jumala puhui heille tai tuli henkilökohtainen **kriisi**. Joskus asiaan liittyi itselle tai läheiselle sattunut ihme tai he olivat tulleet kosketetuiksi jonkun ihmisen, radion tai kirjan välityksellä. Silloin lapsena tai nuorena saatu, kodista tai nuoruudesta tullut hengellinen perintö aktivoitui ja ihminen tuli uskoon.

3. Seurakuntien tila

Minkä uskonnollisen liikkeen ihmiset kokevat läheisimmäksi?

Gallup-tutkimuksessa esitettiin myös kysymys:

Itselleni läheisin uskonnollinen yhteisö on

	Kaikki	Uudestisyntyneet kristityt	Ei uudestisyntyneet	Ei osaa sanoa, onko uudestisyntynyt
Luterilainen seurakunta	67 %	77 %	62 %	80 %
Joku luterilainen herätysliike	2 %	17 %	1 %	2 %
Ortodoksikirkko	2 %	3 %	2 %	3 %
Roomalaiskatolinen kirkko	0 %	1 %	0 %	0 %
Helluntaiseurakunta	1 %	8 %	1 %	2 %
Vapaakirkko	1 %	6 %	0 %	0 %
Jehovan todistajat / mormonit	0 %	1 %	0 %	0 %
Muu perinteinen kristillinen seurakunta (Adventtikirkko, Metodistikirkko, Pelastusarmeija tms.)	1 %	7 %	0 %	0 %
Uusi kristillinen seurakunta	0 %	2 %	0 %	0 %
Raamattupiiri tai kotona kokoontuva kristillinen ryhmä	1 %	11 %	0 %	1 %
Joku ei-kristillinen yhteisö	2 %	0 %	2 %	2 %
Ei mikään	18 %	1 %	25 %	4 %
En osaa sanoa	8 %	1 %	8 %	10 %

Lähde: gallup-tutkimus elokuussa 2002. Yksi ihminen on saattanut valita useita yhteisöjä, ja siksi minkään sarakkeen summa ei ole välttämättä 100 %.

Koko väestö

Luterilaisuuden voima

Silmiinpistävä piirre on se, että väestön valtaosa kokee luterilaisen kirkon itselleen läheisimmäksi uskonnolliseksi yhteisöksi. Yllättävää on, että vain kahdeksan prosenttia ihmisistä on mielestään uudestisyntyneitä kristittyjä ja kuitenkin luterilaisen kirkon itselleen läheiseksi kokee 67 prosenttia — lähes kymmenkertainen määrä. Tämä on luterilaisen kirkon maallikoille ja työntekijöille

haaste itsetutkisteluun, vaikkapa rippikoulutyön tai isoiskoulutustyön osalta ja muutenkin.

Toisaalta se antaa luterilaiselle kirkolle suuret mahdollisuudet tavoittaa ihmisiä, jotka jo ovat avoimia. Nyt olisi jo aika toimia nopeasti, sillä nuoremmissa ikäluokissa luku on paljon pienempi, alle 25-vuotiaitten osalta enää 53 prosenttia.

Uudestisyntyneiden jakauma

Uudestisyntyneitä kristittyjä oli 1358 ihmisen otoksesta vain 125, joten alla olevien lukujen tarkkuus pienimpien ryhmien osalta ei ole kovin suuri.

Luterilaiset

Jos tutkitaan pelkästään uudestisyntyneitä kristittyjä, luterilaisen kirkon osuus sielläkin on ylivoimaisesti suurin. Vain yksi prosentti uudestisyntyneistä kristityistä ei koe mitään kristillistä yhteisöä omakseen. Luterilaisiin herätysliikkeisiin (lestadiolaisuus, herännäisyys, evankelisuus, Kansanlähetys jne.) identifioituu 17 prosenttia uudestisyntyneistä kristityistä, mutta vain yksi prosentti ei-uudestisyntyneistä.

Vapaat suunnat

Perinteiset vapaat suunnat (helluntaiseurakunnat, vapaakirkko, adventistit, pelastusarmeija, metodistit, baptistit) kokee omakseen noin 21 prosenttia uudestisyntyneistä kristityistä. Lisäksi etenkin helluntailiikkeen kokee läheiseksi myös moni etsijä tai ei-uudestisyntynyt.

Kun vertaa yllä olevan valossa kirkon ja vapaitten suuntien voimavaroja ja vaikutusta, täytyy hämmästyä. Huolimatta pienemmistä voimavaroistaan, vapaat suunnat mm. lähettävät suunnilleen saman verran lähetys-

työntekijöitä kuin luterilaisen kirkon lähetysjärjestöt yhteensä. Vaikka vapaat suunnat ovat pieniä, ne ovat monessa mielessä tehokkaampia kuin luterilainen puoli. Taloudellisessa mielessä niiden vuositulot ovat noin kahdeskymmenesosa luterilaisen kirkon tuloista. Tosin luterilainen kirkko tekee myös asioita, joita vapaat suunnat eivät tee, kuten hoitaa hautausmaita.

Uudet seurakunnat

Uudet kristilliset seurakunnat (City-seurakunnat yms.) koki omimmakseen kaksi prosenttia uudestisyntyneistä. Viimeisten kymmenen vuoden aikana on maassamme istutettu lukuisia erityyppisiä ja taustoiltaan erilaisia seurakuntia. Ne ovat vastanneet jo tässä vaiheessa tuhansien kristittyjen yhteyden tarpeeseen ja tarjonneet heille kasvupaikan.

Kotona kokoontuvat

On myös huomattava, että 11 prosenttia uudestisyntyneistä kristityistä koki omaksi hengelliseksi kodikseen raamattupiirin tai muun kotona kokoontuvan kristillisen ryhmän. Aika suuri osa suomalaisesta kristillisyydestä tapahtuu siis kodeissa eikä kokoushuoneissa.

Keitä kukin tavoittaa?

Luterilaiset herätysliikkeet

Luterilaisiin herätysliikkeisiin identifioituivat keskimääräistä enemmän seuraavat ryhmät: naiset (3 %), maanviljelijät (9 %), alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevat (6 %), pääkaupunkiseudulla (4 %) tai maaseudulla asuvat (4 %) ja korkeakoulututkinnon suorittaneet (5 %).

Helluntailaiset

Helluntaiseurakunnan kokivat itselleen omimmaksi uskonnolliseksi yhteisöksi eniten seuraavat ryhmät: naiset (2 %), yrittäjät (3 %), maanviljelijät (5 %), työttömät (3 %), alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevat (2 %), pienemmissä kaupungeissa asuvat (2 %) ja ne, joilla ei ole ollenkaan ammatillista koulutusta (5 %).

Vapaakirkko

Vapaakirkko vetää puoleensa seuraavia: naiset (1 %), toimihenkilöt (1 %), työntekijät (1 %) ja eläkeläiset (1 %).

Muut vapaat suunnat

Muissa vapaissa suunnissa on mm. seuraavia ryhmiä: ikäluokka 25–34-vuotiaat (2 %),

työntekijät (2 %), työttömät (3 %), alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevat (3 %).

Kotikokoukset

Raamattupiirin tai kotona kokoontuvan kristillisen ryhmän kokivat muita enemmän omakseen seuraavat ryhmät: miehet (2 %), 25–34-vuotiaat (2 %), alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevat (3 %), työntekijät (2 %), yrittäjät (2 %), eläkeläiset (3 %), ammattikoulun käyneet (2 %), korkeakoulun käyneet (2 %) ja Keski-Suomessa asuvat (4 %).

Tavoittamattomat

Eniten niitä, jotka eivät kokeneet omakseen mitään uskonnollista liikettä oli opiskelijoissa (32 %). Opiskelijoista suuri osa ei myöskään osannut nimetä läheisimmäksi kokemaansa uskonnollista yhteisöä (10 %).

Muita selvästi huonosti tavoitettuja ryhmiä olivat alle 25-vuotiaat (26 % ei mikään – vastauksia ja 15 % en osaa sanoa – vastauksia) ja pääkaupunkiseudulla asuvat (24 % ei mikään – vastauksia ja 9 % en osaa sanoa – vastauksia).

Luterilainen kirkko

Resursseista

Kirkon työntekijät

Luterilaisen kirkon palveluksessa oli vuonna 2000 19 579 työntekijää, joista seurakuntatyössä oli 8 516. Nämä jakaantuivat seuraavasti:

Seurakuntapapisto	1 884
Lehtorit	34
Sairaalasielunhoito	130
Perheneuvonta	131
Kirkkomuusikot	838
Diakoniatyö	1 247
Nuorisotyö	1 274
Lapsityö	2 511
Muu seurakuntatyö	467
Yhteensä	8 516

Lähde: Kirkon tilastollinen vuosikirja

Maallikkoaktiivisuus lapsi- ja nuorisotyössä

Lisäksi seurakuntien toiminnassa on mukana suuri joukko vapaaehtoisia maallikkoja:

- pyhäkoulutyössä 7 971
- varhaisnuorisotyössä 9 445
- nuorisotyössä 1 608
- partioissa 8 681.

Kaiken kaikkiaan pelkästään lapsi- ja nuorisotyön piirissä on lähes 28 000 maallikko-ohjaajaa. Suurin osa heistä toimii Oulun ja

Lapuan hiippakunnissa. Maallikkoaktiivien määrä nuorisotyössä on silti laskenut 10,9 prosenttia viidessä vuodessa. Pyhäkoulutyötä tekevät kirkossa jostain syystä lähes pelkästään naiset. Nuorisotyössä miehiä on mukana lähes yhtä paljon kuin naisiakin.

Vaikuttaa siltä, että kirkon lapsi- ja nuorisotyön onnistuminen riippuu jatkossa siitä, kuinka hyvin maallikkojen aktivointi onnistuu. Tämä taas riippuu siitä, kuinka mielekkäänä maallikot työnsä kokevat. Kaiken kaikkiaan kirkko tavoitti vuonna 2000 nuoria näillä resursseilla seuraavasti:

Työmuoto	Ryhmien lkm	Jäseniä	Osuus ikäluokasta
Päiväkerhot	5 908	85 296	45,0 % 4 – 6 –vuotiaista
Pyhäkoulut	3 519	65 949	14,0 % 5 – 11 –vuotiaista
Koululaisten iltapäiväkerhot	735	14 741	
Varhaisnuorisotyö	5 961	81 926	16,0 % 7 – 14 –vuotiaista
Nuorisotyö	1 458	21 241	8,0 % 15 – 18 –vuotiaista
Partiotyö	4 342	42 283	8,2 % 7 – 14 –vuotiaista
Rippikoulu		58 991	90,4 % 15-vuotiaista

Lähde: Kirkon tilastollinen vuosikirja

Johtopäätöksiä

Moni näistä työmuodoista on hiipumassa samalla, kun maallikkoaktiivien määrä vähenee. Kuva voi myös näyttää liian hyvältä, sillä joku voi osallistua vaikkapa vain kerran. Silti luterilainen kirkko tavoittaa nuoren ikäluokan yhä varsin hyvin.

Muuta toimintaa

Kirkko tekee edelleen runsaasti diakoniatyötä. Siinä on ollut mukana myös maallikkoja. Diakoniatyön kautta kirkko on monesti todella onnistunut auttamaan ihmisiä.

Samoin kirkolla on jumalanpalveluksia ja erilaisia pienryhmiä. Jumalanpalveluksiin osallistuvien määrä on tasaisesti laskenut ja on selvää, että muutoksia ja uudistumista tarvitaan.

Kirkon työn onnistuminen jatkossa riippuu

varmaan eniten siitä, kuinka hyvin kirkko onnistuu säilyttämään keskeisen sanomansa. Jos sanoma vesittyy, maallikot jäävät pois. Siitäkään ei ole mitään iloa, vaikka ihmiset kävisivät tilaisuuksissa, jos sanoma ei sisällä sen enempää pelastussanomaa kuin täysin maalliset tilaisuudet. Tämä on ehkä suurin haaste kirkon johtajille paikallisesti ja valtakunnallisesti. Kuten Raamatussa sanotaan: “Ilman näkyä kansa kuolee.”

Monessa mielessä luterilaisella kirkolla on paljon sellaista, mitä vapailta suunnilta puuttuu ja toisin päin. Luterilaisella kirkolla on mm. kokoontumistilat ja tietyssä mielessä tie auki ihmisten luo. Vapailla suunnilla on jäljellä enemmän idealismia ja yrittäjähenkisyttä. Siksi molemmat ja ennen kaikkea tavalliset suomalaiset hyötyisivät näiden yhteistyöstä.

Luterilaisia herätysliikkeitä

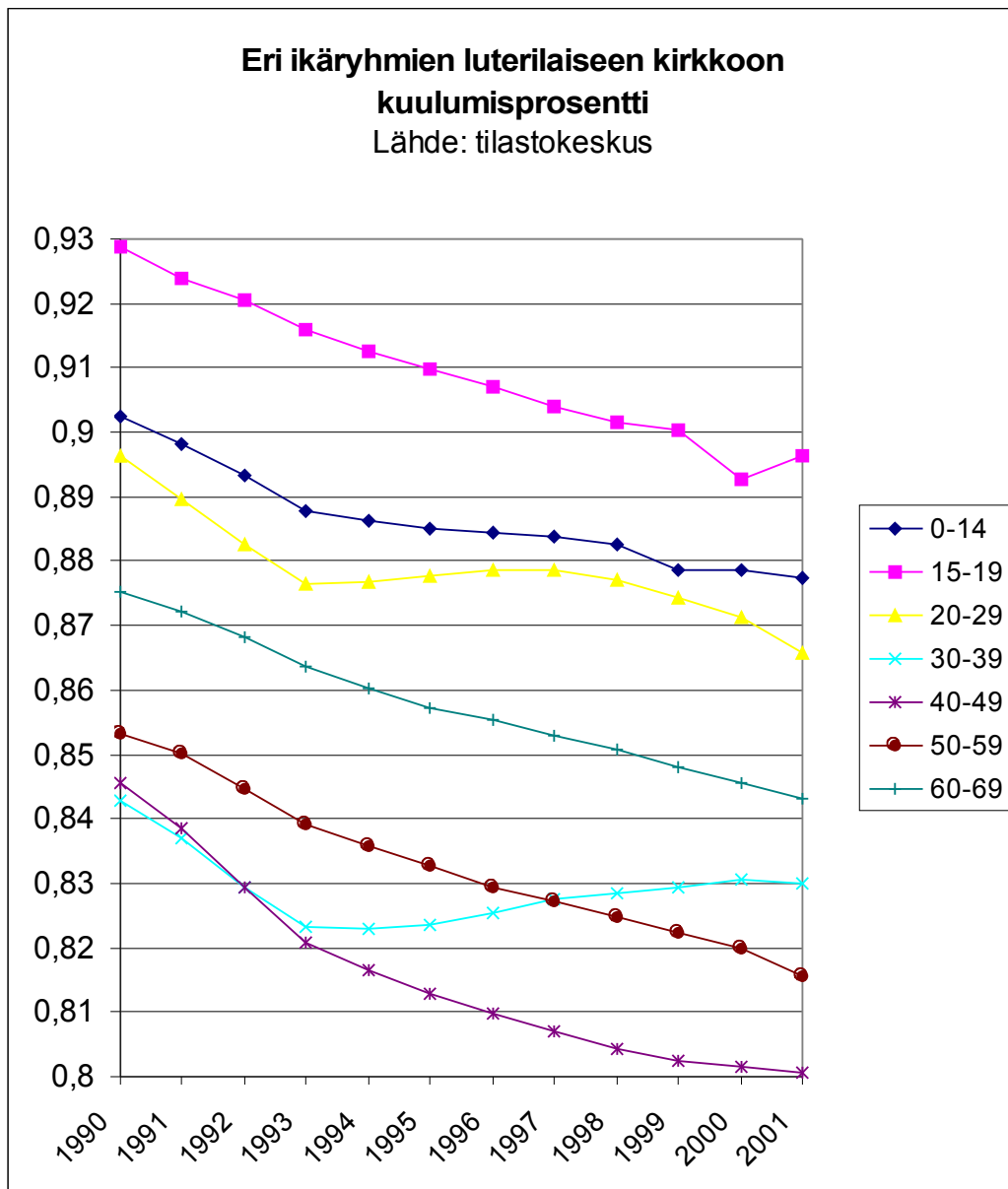
Suomen kirkossa toimii vanhastaan 1700–1800-luvuilta lähtien neljä perinteistä herätysliikettä: lestadiolaisuus, rukoilevaisuus, herännäisyys ja evankelisuus. Lisäksi noin 50–60 vuotta sitten syntyi ns. viidesläinen liike, jossa on useita haaroja: mm. Kansanlähetys, Kansan Raamattuseura, Raamattuopisto ja Opiskelija- ja Koululaislähetys. Lisäksi ruotsinkielisellä puolella on mm. Kyrkans Ungdom, Luthersk Inremission sekä edellä mainittujen haarojen ruotsinkieliset sisarjärjestöt. Noin 20–30 vuotta sitten myös karismaattinen liike alkoi vaikuttaa kirkon sisällä (Hengen uudistus kirkossamme).

Herätysliikkeiden toiminta näkyy parhaiten kesäaikaan, kun ne järjestävät suuria tapahtumia. Niillä on lisäksi paljon muuta toimintaa kuten erilaisia kristillisiä opistoja. Erityisesti Lestadiolaisliikkeen Rauhan-yhdistykset toimivat kiitettävän aktiivisesti.

Gallup-tutkimuksen valossa vaarana näille herätysliikkeille on se, että ne menettävät hiljalleen identiteettinsä, sillä vain kaksi prosenttia suomalaisista koki ne läheisimmäksi uskonnolliseksi yhteisöksi (toki 17 prosenttia kaikista uudestisyntyneistä). Monessa muussa maassa vastaavat herätysliikkeet ovat muodostaneet omia seurakuntiaan.

Jäsenmäärä

Osittain kirkon työn onnistumisen eri ikäluokissa voi päätellä seuraavasta kaaviosta, jossa on kuvattu se, kuinka suuri osa mistäkin ikäluokasta kuuluu luterilaiseen kirkkoon.

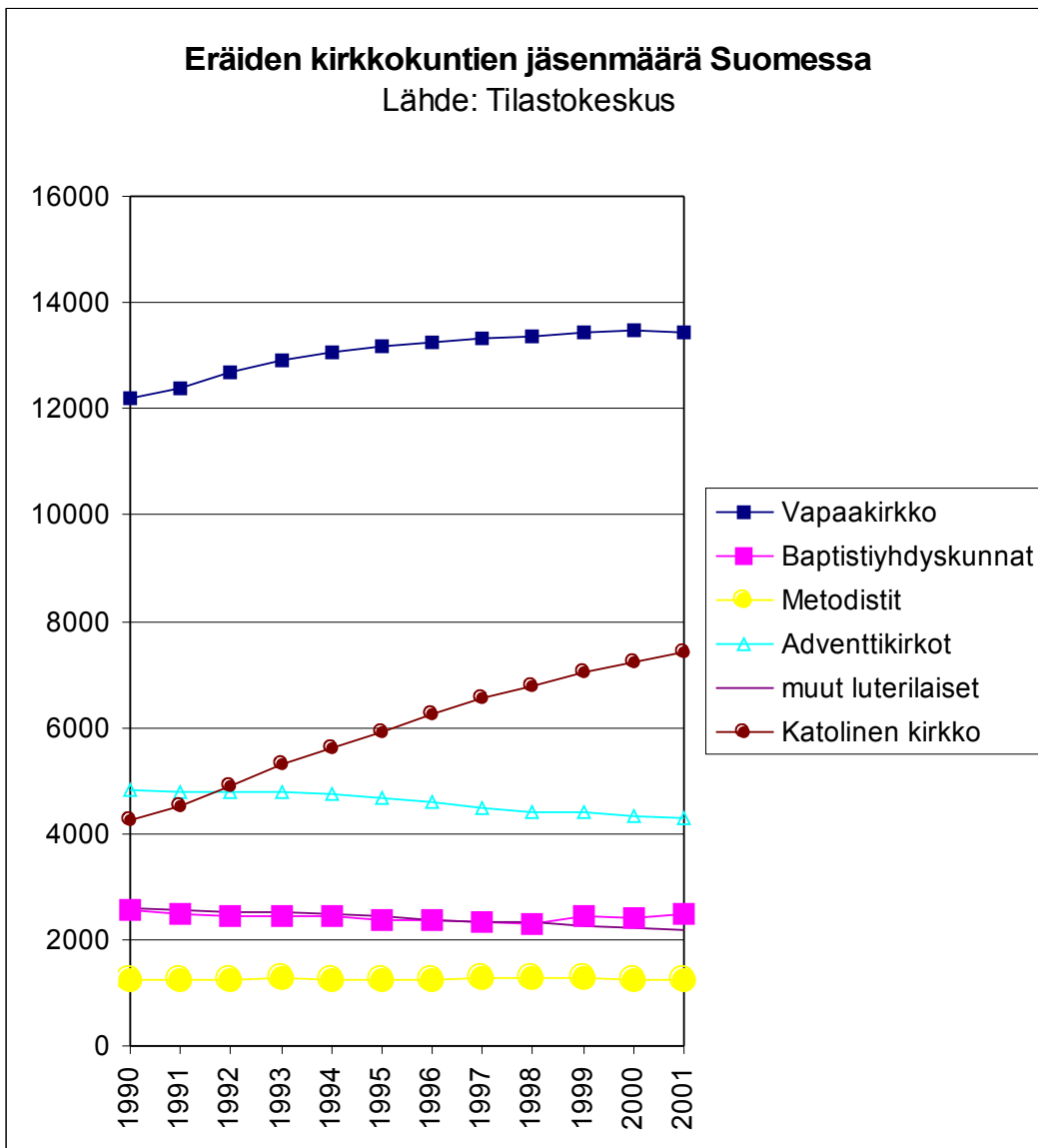

Muita kristillisiä kirkkoja

Kasvulukuja

Seuraavassa on esitetty eräiden tärkeimpien suomalaisten kirkkokunniksi järjestäytyneiden vapaiden suuntien kasvutilastot sekä vastaavat katolisen kirkon luvut. On huomattava, että lähteenä on käytetty sitä, miten tilastokeskus on tilastoinut ihmiset eri kirkkokuntiin kuuluviksi. Jos henkilö kuuluu useampaan

kirkkokuntaan, häntä ei välttämättä tilastoida kuin toiseen. Siksi esim. adventistien osalta jäsenmäärä näkyy vähän pienempänä kuin on todellinen tilanne. Kasvulukuihin asialla ei kuitenkaan ole vaikutusta. Helluntaalaisista tällaista tilastoa ei saada, ainakaan vielä.

Jäsenmääristä

Katolinen kirkko kasvaa nopeasti, koska se pystyy integroimaan ulkomailta muuttavat katoliset toimintaansa. Ulkomailta muuttaa myös paljon muita kristittyjä kuten helluntailaisia ja karismaatikkoja. Islam Suomessa kasvaa vastaavasta syystä.

Vuonna 2001 helluntaiherätyksen 262

seurakuntaan kuului 48 692 kastettua jäsentä. Luvussa eivät ole mukana perheiden alaikäiset lapset. (Lähde: Vapaa kristillisyys vuosituhaten vaihteessa, Suomen vapaan kristillisyyden neuvosto, 2001.)

Seuraava kaavio kuvaa vapaita suuntia siltä kannalta, kuinka moni jäsenistä kävi seurakunnan päätilaisuudessa:

Hengellinen liike	Osallistumisprosentti päätilaisuudessa
Helluntailiike	35 %
Adventistit	32 %
Vapaakirkko	48 %
Metodistit	36 %

Lähde: Vapaa kristillisyys vuosituhaten vaihteessa, Suomen vapaan kristillisyyden neuvosto, 2001

Otos koski vain kahta viikkoa. Lisäksi päätilaisuuden painoarvo on erilainen eri seurakunnissa, joten ei voida tehdä liian suuria johtopäätöksiä näiden lukujen pohjalta.

Tutkimuksessa huomattiin kuitenkin, että mitä pienempi seurakunta, sen aktiivisemmin ihmiset osallistuivat, minkä ei pitäisi olla suuri yllätys.

Lapset ja nuoret vapaissa suunnissa

Vapaiden suuntien toiminnassa on mukana arviolta noin 30 000 lasta ja nuorta. Nämä käyvät lasten ja nuorten tilaisuuksissa keskimäärin kerran viikossa eli käyntejä syntyy noin 1 500 000 vuodessa. Monien vanhemmat eivät itse kuulu seurakuntaan ja tätä kautta

vapaat suunnat tavoittavat tehokkaasti uusia ihmisiä. **Itse seurakuntiin** kuuluu kuitenkin koko ajan vähemmän lapsia, kuten seuraava tilasto osoittaa. Alimpana verrataan tilannetta suomalaisen yhteiskuntaan keskimäärin:

Kirkkokunta	Alle 20-vuotiaita jäseniä 1991	Alle 20-vuotiaita jäseniä 2001
Vapaakirkko	27,5 %	24,1 %
Adventistit	21,4 %	17,9 %
Baptistit	22,3 %	21,0 %
Metodistit	16,2 %	16,0 %
Suomalaisista keskimäärin	25,4 %	24,3 %

Lähde: Tilastokeskus

Kaikissa näissä seurakunnissa on siis nykyään vähemmän lapsia jäsenenä kuin suomalaisessa

yhteiskunnassa keskimäärin (taulukon alin rivi).

Vapaiden suuntien järjestöjä

Vapailta suunnilla on myös paljon valta-

kunnallista järjestötoimintaa. Nämä harjoitta-

vat mm. koulutoimintaa, diakoniatyötä, sisälähetystä, ulkolähetystä, kustannustoimintaa, radio- ja TV-ohjelmien tuottamista, musiikki-

toimintaa, nuoriso- ja raittiustyötä. Lisäksi vapailla suunnilla on erilaisia raamattukouluja ja opistoja.

Uusia seurakuntia

Viimeisen kymmenen vuoden aikana on syntynyt paljon uusia itsenäisiä seurakuntia, jotka eivät kuulu mihinkään kirkkokuntaan. Näitä ovat mm. City-seurakunnat ja Suur-Helsingin seurakunta.

Ulkomailla itsenäisten seurakuntien perustaminen on paljon yleisempää kuin Suomessa. Voitaneen siksi olettaa, että tällaisten seurakuntien lukumäärä ja jäsenmäärä tulevat kasvamaan tulevaisuudessa myös täällä.

Koska ne eivät kuulu kiinteästi kirkkokuntiin, on niille ensiarvoisen tärkeää linkittyä sekä keskenään että vanhojen seurakuntien kanssa.

Lisäksi Suomeen on syntynyt uusia kotiseurakuntaverkostoja, jotka eivät yleensä pidä kirjaa jäsenyydestä.

Myös luterilaisen kirkon sisään on syntynyt uusia yhteisöjä kuten Keljon yhteisö Jyväskylässä ja Palatsi-seurakunta Tampereella.

Muuta kristillistä toimintaa

Kristillisiä järjestöjä on nykyään järjestörekisterissä noin 3000, ja niissä toimii yhteensä noin 600 000 jäsentä. Suurin osa on kooltaan ja aktiivisuudeltaan pieniä. Valtakunnallisesti toimivia järjestöjä on noin sata. Osa näistä on luterilaisia ja osa yhteiskristillisiä.

Eräitä yhteiskristillisiä järjestöjä

Helsingin NMKY on tullut tunnetuksi mm. avioliittotyöstä. Gideonit ja STELK ym. ovat liikemiesten parissa toimivia järjestöjä. Patmos-järjestö on aktiivinen mm. evankelioimistyössä ja julkaisutoiminnassa. Suomen Pipliaseura tekee Raamatun levitystyötä. World Vision tekee kansainvälistä kummilapsitoimintaa. Kristityt yhdessä ry tukee Radio Deitä. Missionuoret on mm. King's Kids lapsityön takana.

Lähetystyö

Suomesta lähteneitä lähettejä on ollut vuo-

desta riippuen noin 1000–1500. Karkeasti ottaen puolet tulee luterilaiselta puolelta, puolet vapaista suunnista tai yhteiskristillisistä lähetysjärjestöistä.

Kristillisiä lehtiä

Joillakin luterilaisilla seurakunnilla on oma lehti; osalla on omia sivuja paikallislehdistä. Lisäksi luterilaisilla herätysliikkeillä ja vapailla suunnilla on kaikilla omat lehtensä; usein näillä on myös erikoislehti esimerkiksi lapsille tai nuorille. Tämän lisäksi on olemassa joukko sitoutumattomia kristillisiä lehtiä.

Kouluttavia laitoksia

Luterilaisilla kirkolla, herätysliikkeillä ja vapailla suunnilla on joukko raamattukouluja, kristillisiä opistoja ja kurssikeskuksia. Niissä voi laajuuden mukaan suorittaa monen vuoden tutkintoja tai lyhytaikaisia kursseja.

4. IHMISET JA SEURAKUNNAT

Näyttäisi siltä, että kaksi kolmasosaa suomalaisista osallistuu ainakin kerran vuodessa johonkin kristilliseen tilaisuuteen. Näin ainakin seuraavan kysymyksen perusteella, joka kuului edellä mainittuun gallup-tutkimukseen (1358 vastaajaa).

Osallistuminen

Koska viimeksi osallistuit johonkin kristilliseen tilaisuuteen?

	Kaikki	Uudestisyntyneet kristityt	Ei uudestisyntyneet	Ei osaa sanoa, onko uudestisyntynyt
Viimeisen viikon aikana	10 %	44 %	5 %	12 %
Viimeisen kuukauden aikana	18 %	25 %	16 %	20 %
Viimeisen vuoden aikana	39 %	21 %	39 %	45 %
Yli vuosi sitten	21 %	7 %	25 %	14 %
En koskaan	2 %	0 %	2 %	0 %
En muista	10 %	4 %	11 %	8 %

Lähde: gallup-tutkimus elokuussa 2002—

Uudestisyntyneet aktiivisia

Uudestisyntyneistä kristityistä noin 70 prosenttia on osallistunut johonkin kristilliseen tilaisuuteen edellisen kuukauden aikana, lähes puolet jopa viimeisen viikon aikana.

”Kristillistä tilaisuutta” ei selitetty tarkemmin. Voi olla, että joku käsitti esimerkiksi häät kristilliseksi tilaisuudeksi ja joku toinen ei. Kyse on siis osittain ihmisen omastakin kokemuksesta.

Tutkimuksen perusteella ei pystytä tarkkaan ottaen sanomaan, mikä kristillinen taho on tavoittanut kunkin ihmisen.

Tutkimuksessa mainitun osallistumisen lisäksi kristilliset radio-ohjelmat ja TV tavoittavat viikoittain melkoisen määrän ihmisiä.

Miettimisen aihetta

Osallistumisprosentti vaihteli jonkin verran asuinpaikan, iän ja ammatin mukaan mutta ei kuitenkaan ratkaisevan paljon. Esimerkiksi opiskelijoista vain 2 % ilmoitti olevansa uudestisyntyneitä kristittyjä. Silti 11 % heistä oli osallistunut johonkin kristilliseen tilaisuuteen viimeisen viikon aikana, 13 % viimeisen kuukauden aikana ja 43 % viimeisen vuoden aikana. Näin ollen kaksi kolmasosaa (67 %) heistä oli tavoitettu viimeisen vuoden aikana. Jossakin on siis jotain vialla.

Missä siis vika, kun

1. ihmisten vakaumus ei muutu,
2. ihmisten elämä ei muutu,
3. ihmiset eivät sitoudu seurakuntien aktiivisiksi jäseniksi.

Tässä olisi kaikille “kristillisten tilaisuuksien” järjestäjille itsetutkistelun paikka. Voi olla, että “kristillinen puhe” on jotain niin yleistä ja ympäripyöreää, ettei se voi muuttaa kenenkään elämää. Voi olla, että ainakin osa seurakunnista ei ole suunniteltukaan uusia ihmisiä varten, siellä ei ole enää tilaa. Jos uusia ihmisiä tulisi mukaan, se pahimmassa tapauksessa lähinnä ahdistaisi vanhoja. Voi olla myös niin, että jotkut seurakunnat ovat menettäneet “suolaisuutensa”. Ihminen, joka tulee tilaisuuteen, ei enää tunnekaan Jumalan kosketusta, puhumattakaan siitä, että hän voisi kokea Jumalan perheen keskinäistä yhteyttä toisten kanssa.

Anglikaanikirkon tutkimus

Yksi syy seurakuntien ongelmiin ihmisten sitouttamisessa voi olla niiden liian suuri koko. Englannin anglikaanisen kirkon tutkimuslaitos tutki seurakunnan aktiivijäsenten määrän suhdetta seurakunta-alueen väkilukuun. Tutkimusten mukaan aktiivien lukumäärä oli yli 10 % väestöstä niin kauan kuin väkiluku oli alle 1800. Silloin aktiivien määrä oli noin 180. Kun väkiluku oli tätä suurempi, aktiivien määrä ei enää juuri kasvanut:

Väkiluku Aktiiveja

500	63
1 000	125
1 800	180
2 000	185
4 000	200
6 000	225
8 000	230
10 000	220
12 000	220
14 000	240
16 000	285
18 000	330
20 000	365
22 000	380
24 000	400

Lähde: Anglican Church research unit, The Urban Church Project

Tutkimusprojektin johtaja David Wasdell tekikin näistä luvuista seuraavat johtopäätökset:

“Kaksi asiaa tuli minulle kristallinkirkkaaksi. Kumpaakaan ei ihmiskeskeinen kirkko voi hyväksyä. Ensinnäkin meidän täytyy alkaa ajatella seurakuntakeskeisesti ja luopua ylisuurista mammuttiseurakunnista. Toiseksi me olemme syyllistyneet tekopyhyyteen: me uskomme ja saarnaamme evankeliumia armosta, joka kuuluu kaikille, mutta toimimme seurakuntarakenteissa, jotka ovat kuin klubbeja, joiden jäsenyys on rajattu.”

Tutkimus mullisti anglikaanisen kirkon. Tämän jälkeen anglikaaniseen kirkkoon on luotu seurakuntien perustamisstrategia ja uusia seurakuntia on perustettu useita satoja. Anglikaanikirkko toimii yhdessä muitten seurakuntien kanssa yhdessä sovittujen tavoitteitten saavuttamiseksi. George Carey, Canterburyn entinen arkkipiispa, kiteytti tavoitteen näin:

”Englannin kristittyjen yhteinen DAWN-tavoite tähtää siihen, että jokaisessa naapurustossa ja yhteisössä olisi elävä ja kasvava seurakunta.”

Suomessa samoin

Myös Suomen luterilaisen kirkon tilastot tukevat samaa väittämää. Mitä pienempi seurakunta, sitä aktiivisempi se on. Samalta näyttää

tilanne myös suomalaisissa vapaitten suuntien seurakunnissa.

Syy tähän on inhimillinen: ihmisellä on tarve kuulua joukkoon, jossa hänet tunnetaan. Jos yhteisö on lisäksi pastorikeskeinen, ongelma pahenee. Kukaan pastori ei pysty muodostamaan suhdetta enempään kuin noin 150 ihmiseen.

Erilaisia tarpeita

Ihmisillä on seurakuntia kohtaan erilaisia tarpeita, joita käsitellään myöhemmin tässä luvussa. Osa niistä liittyy suuren joukon kokoontumiseen jopa niin, että mitä suurempi joukko, sen parempi. Esimerkiksi ihmiselle voi olla merkittävä kokemus kuunnella suuressa joukossa hyvää saarnaa tai laulaa suuren joukon mukana ensiluokkaisten muusikkojen johdolla.

Toisaalta ihmisellä on tarve henkilökohtaiseen yhteyteen toisten kanssa. Ihmisellä on tarve olla osa yhteisöä, tarve olla tärkeä muille ihmisille.

Vielä on huomioitava sekin asia, että monet asiat, kuten nuorisotyö, lähetystyö ym. vaativat pitkäjänteistä toimintaa ja paljon ajallista ja taloudellista panostusta.

Tapoja mennä eteenpäin

Ongelma on yritetty ratkaista useallakin tavalla. Yksi tapa on jakaa seurakunta maantieteellisesti eri alueisiin. Haasteena on se, että ihmiset eivät aina miellä tällaista alueellista jakoa, jos alueilla ei ole päätösvaltaa edes jossain määrin omiin asioihin. Tällöin uudet "pikkuseurakunnat" eivät saa välttämättä omaa identiteettiä ja ihmiset eivät koe niitä kodeikseen.

Toinen malli on se, että iso seurakunta jaetaan itsenäisiksi pienemmiksi seurakunniksi, vaikka jotkin asiat, esim. talous, voivatkin olla yhteisiä. Jakoperuste voi olla muukin kuin maantieteellinen, esim. ikä, kieli tai vaikkapa sosiaaliryhmä. Näillä seurakunnilla on sitten selkeä identiteetti ja päätösvalta omiin asioihin.

Kolmas tapa toimia on se, että muodostetaan seurakunnan sisään pienryhmiä. Kun tätä mallia viedään pidemmälle, pyritään kaikki ihmiset saamaan eri pienryhmien jäseneksi. Kun pienryhmien vetäjiä tuetaan ja ohjataan, voidaan puhua jo soluseurakunnasta. Koti-seurakunnasta puhutaan, kun ihmisten ensisijainen hengellinen koti on tällainen kotona kokoontuva ryhmä.

Seurakunnan kasvu ry:n vuonna 1994 tekemästä tutkimuksesta kävi selvästi ilmi, että vapaiden suuntien seurakunnista eniten kasvavat sellaiset:

- **jotka yrittävät aktiivisesti perustaa tytärseurakuntia**
- **jotka on perustettu hiljattain**
- **joissa on aktiivista pienryhmätoimintaa.**

Mitä ihmiset odottavat seurakunnilta

Vain 30 % suomalaisista ei voisi kuvitella osallistuvansa minkäänlaiseen seurakuntaan säännöllisesti. Tämän voi päätellä seuraavan

kysymyksen perusteella, joka kuului elokuussa 2002 tehtyyn gallup-tutkimukseen.

Millainen olisi seurakunta, jollaiseen voisit osallistua säännöllisesti?
Seurakunnassa, joka täyttäisi tai täyttää tarpeeni, tulee olla seuraavia asioita....

	Kaikki	Uudestisyntyneet kristityt	Ei uudestisyntyneet	Ei osaa sanoa, onko uudestisyntynyt
Perinteistä liturgiaa	13 %	38 %	9 %	19 %
Saarna tai raamattutunteja	10 %	49 %	4 %	14 %
Tilaisuuksia muulloinkin kuin sunnuntaina	20 %	57 %	13 %	28 %
Rukousta puolestani	10 %	47 %	3 %	16 %
Löydän rauhan ja opin tuntemaan Jumalaa	19 %	65 %	12 %	25 %
Saan apua ongelmiini	17 %	42 %	12 %	22 %
Lasten ja nuorten ohjelmaa	24 %	47 %	19 %	29 %
Uuden tyylistä musiikkia	19 %	37 %	15 %	23 %
Vuorovaikutteinen, kaikki osallistuvat jollakin tavalla	16 %	36 %	11 %	22 %
Paikka, jossa voisi päästä lähelle muita ihmisiä ja kokea olevansa tärkeä	17 %	48 %	11 %	23 %
Huolehtimista vähäosaisista	26 %	54 %	21 %	31 %
Muuta	4 %	13 %	3 %	3 %
En voisi edes kuvitella osallistuvani mihinkään seurakuntaan säännöllisesti	30 %	4 %	39 %	9 %
En osaa sanoa	18 %	3 %	18 %	26 %

Vastausten perusteella näyttäisi siltä, että seurakuntien ulkopuolella on vielä runsaasti ihmisiä, jotka haluaisivat tulla

sisään !

Eri ryhmät

Ei koskaan osallistuvat

Niiden osalta, joiden osallistumisesta kristilliseen tilaisuuteen oli yli vuosi tai jotka eivät ole koskaan olleet mukana, suurimmat toiveet kohdistuivat seuraaviin asioihin:

- huolehtimista vähäosaisista (14 %)
- lasten ja nuorten ohjelmaa (12 %)
- uuden tyylistä musiikkia (12 %)
- saan apua ongelmiini (10 %)
- tilaisuuksia muulloinkin kuin sunnuntaina (10 %)
- löydän rauhan ja opin tuntemaan Jumalaa (8 %)

Ikäryhmät

Ikäluokka 15 – 24 vuotta

Kolme tärkeintä asiaa seurakunnassa nuorille olivat:

- uuden tyylinen musiikki (29 %)
- lasten ja nuorten ohjelmaa (25 %)
- paikka, jossa voisi päästä lähelle muita ihmisiä ja kokea olevansa tärkeä (14 %).

Ikäluokka 25 – 34 vuotta

Kolme tärkeintä asiaa nuorille aikuisille olivat:

- lasten ja nuorten ohjelma (32 %)
- vähäosaisista huolehtiminen (28 %)
- tilaisuuksia muulloinkin kuin sunnuntaisin (21 %).

Ikäluokka 35 – 49 vuotta

Kolme tärkeintä asiaa aikuisväestölle olivat:

- vähäosaisista huolehtiminen (27 %)
- lasten ja nuorten ohjelma (26 %)
- löytää rauha ja oppia tuntemaan Jumala (23 %).

Musiikkimausta

Eri ikäluokkien musiikkimaku poikkeaa toi-

- paikkaa, jossa voisi päästä lähelle muita ihmisiä ja kokea olevansa tärkeä (8 %)
- vuorovaikutteista, kaikkien osallistumista (7 %).

46 % tästä ryhmästä ei haluaisi osallistua säännöllisesti minkäänlaiseen seurakuntaan. Loput olisivat valmiita osallistumaan jopa säännöllisesti, mutta sopivaa seurakuntaa ei ole löytynyt.

Ikäluokka 50 – 60 vuotta

Tärkeimmät asiat keski-ikäisille olivat:

- vähäosaisista huolehtiminen (26 %)
- tilaisuuksia muulloinkin kuin sunnuntaisin (21 %)
- paikka, jossa voisi päästä lähelle muita ihmisiä ja kokea olevansa tärkeä (17 %)
- löytää rauha ja oppia tuntemaan Jumala (17 %)
- liturgia (17 %).

Ikäluokka yli 60 vuotta

Tärkeimmät asiat sota-aikana tai ennen syntyneille olivat:

- vähäosaisista huolehtiminen (37 %)
- tilaisuuksia muulloinkin kuin sunnuntaisin (29 %)
- löytää rauha ja oppia tuntemaan Jumala (28 %).

sistaan melkoisesti. Alle 25-vuotiaista 6 %

kaipasi liturgiaa, 29 % kaipasi uudemman tyylistä musiikkia. Yli 60-vuotiaista 27 % kaipasi liturgiaa, mutta vain 10 % uudemman tyylistä musiikkia. Seurakunnissa soitettava musiikki siis kertoo paljon siitä, mitä ryhmää tavoitellaan. Seurakuntien tulisi ymmärtää, että kaikki ihmiset ovat tärkeitä tai kuten vanhassa iskelmässä sanotaan “jokainen ihminen on laulun arvoinen”.

Lontoolainen anglikaaninen seurakunta Holy Trinity Brompton on ratkaissut ongelman siten, että he pitävät kaksi kokousta samana

Ammattiryhmät

Seuraavassa on haettu eroja eri ammattiryhmien osalta. Kaikki kaipaavat melko samoja asioita, mutta painotuseroja löytyy.

Johtajat

Johtajat odottavat seurakunnaltaan vähäosaisista huolehtimista (43 %) ja vuorovaikutteisuutta, sitä, että pääsevät itsekkin osallistumaan (32 %).

Ylemmät toimihenkilöt

Ylemmät toimihenkilöt haluaisivat osallistua seurakuntaan, jossa löytäisivät rauhan ja oppisivat tuntemaan Jumalan (31 %) ja jossa olisi lasten ja nuorten ohjelmaa (31 %).

Alemmat toimihenkilöt

Alemmat toimihenkilöt haluaisivat osallistua säännöllisesti seurakuntaan, jossa huolehditaan vähäosaisista (29 %) ja jossa on tilaisuuksia muulloinkin kuin sunnuntaisin (27 %). Myös lasten ja nuorten ohjelma on tärkeää (26 %).

Työntekijät

Työntekijät kaipaavat lasten ja nuorten ohjelmaa (22 %) ja vähäosaisista huolehtimista (20 %).

Yrittäjät

Yrittäjät edellyttävät osallistuaakseen vähäosaisista huolehtimista (27 %) ja uudemman tyylistä musiikkia (19 %).

Maanviljelijät

päivänä ja profiloivat ne eri tavalla. Alkuilta on varttuneempaa väestöä varten, ja loppuilta on nuorempia varten. Rajat eivät mene kuitenkaan aivan ehdottomasti iän mukaan vaan jotkut varttuneemmatkin nauttivat nuorisomusiikista ja päinvastoin.

Seurakuntien ei tulisi jumalanpalveluksissaan vaatia osallistujiaan kuuntelemaan pelkästään musiikkityylejä, joita suurin osa väestöstä ei kuuntele lempimusiikkinaan.

Maanviljelijät kaipaavat sekä perinteistä liturgiaa (26 %) että uudemman tyylistä musiikkia (20 %)! Lisäksi haluaisivat löytää rauhan ja oppia tuntemaan Jumalan (20 %).

Opiskelijat

Opiskelijat kaipaavat uudemman tyylistä musiikkia (28 %) ja lasten ja nuorten ohjelmaa (27 %).

Eläkeläiset

Eläkeläiset haluaisivat osallistua seurakuntaan, jossa huolehditaan vähäosaisista (35 %) ja jossa on tilaisuuksia muulloinkin kuin sunnuntaisin (28 %).

Työttömät

Työttömät toivovat seurakunnaltaan lasten ja nuorten ohjelmaa (23 %) ja vähäosaisista huolehtimista (21 %).

MITEN IHMISET LÖYTÄVÄT HENGELLISEN KODIN?

Sen tutkimiseksi, miten ihmiset löytävät hengellisen kodin, asiaa kyseltiin yhden sivun mittaisella kyselyllä 135:ltä ihmiseltä neljässä eri vapaiden suuntien seurakunnassa. Koska seurakunnat ovat erilaisia ja niissä on erityyppistä toimintaa, vastauksista ei pidä vetää

liian suuria johtopäätöksiä. Tietyllä tavalla ne kertovat kuitenkin sen, missä **seurakunnan elämä** on. Jokaisessa seurakunnassa se on vähän eri paikassa, ja paikka voi vaihdella myös ihmisten iän perusteella. Kysymys kuului:

Mikä auttoi siihen, että pääsit juurtumaan nykyiseen seurakuntaasi?

Joku ihminen otti asiakseen pitää minusta huolta	10 %
Yhteys kokousten ulkopuolella	11 %
Pienryhmä	20 %
Jumalanpalvelukset	19 %
Muut hengelliset kokoukset	19 %
Seurakuntakoulu uusille jäsenille	5 %
Oma sinnikkyys	15 %

Lähde: 135 seurakunta-aktiivia, tutkimus vuodelta 2002

Arvotuskysymyksiä

Yllä olevaa taulukkoa ei pidä ymmärtää niin, että joku toiminto olisi tärkeämpi tai parempi kuin toinen. Mutta on ymmärrettävä, että jos seurakunnassa ei ole esimerkiksi pienryhmiä tai seurakuntakoulua, voi käydä niin, että seurakunta menettää osan ihmisistä. Aina on myös joukko niitä, jotka omalla sinnikkyydellään tulevat vaikka minne, jos kokevat sen oikeaksi. Mutta ehkä seurakuntien johtajien kannattaisi pitää mielessään Jeesuksen vertaus paimenesta, jonka sadasta lampaasta yksi oli kateissa. Paimen etsi niin kauan, kun-

nes löysi kadonneen.

Seurakunnan johtajan ei toki kannata yrittäkään tehdä kaikkea tätä yksin. Siten hän vain väsyttää itsensä – ja muut. Mutta olisiko tässä mahdollisuus aktivoida paremmin seurakuntalaiset? Lisäksi seurakunnat voisivat tehdä yhteistyötä keskenään, jotta ne yhdessä voisivat paremmin huolehtia siitä, että erilaiset ihmiset löytävät hengellisen kodin.

5. Seurakuntien istuttamista

Uusia seurakuntia vuosituhanen vaihteessa...

Vuoden 1994 seurakuntakasvun seminaarin jälkeen maassamme alkoi seurakuntaistutuksessa aktiivinen aika, joka on johtanut useiden uusien seurakuntien syntyyn. Istutetut seurakunnat ovat varsin erilaisia. Jotkut ovat perinteisten tunnustuskuntien aloittamia uusia seurakuntia uusilla paikkakunnilla. Osa on uudentyypisiä ja tiettyyn ikä- tai kulttuuri-ryhmään suuntautuneita seurakuntia. Joillekin uusista seurakunnista on tyypillistä voimakas karismaattisuus. Aivan viime vuosina on eri puolille maatamme alkanut syntyä myös pieniä kotiseurakuntia, joille on leimaa antavaa yksinkertainen elämän jakaminen, ateriayhteys ja verkostoituminen muiden kotiseurakuntien kanssa.

Osa uusista seurakunnista ja yhteisöistä on onnistunut käymään kriittiset vaiheet läpi ja päässyt kasvun alkuun. Istuttajatiimin koostumuksella ja näyllä on ollut suuri merkitys. Myöskin ulkopuolisen tuen merkitys on ollut suuri. On huomattu, että uusien seurakuntien ja yhteisöjen istuttaminen on vaativaa ja pitkäjännitteistä työtä.

Joskus pelätään sitä, että uuden seurakunnan perustaminen alueelle on pois seudulla jo toimivilta seurakunnilta. Siksi tutkittiin seitsemän uuden yhteisön osalta, mistä sen jäsenistö oli tullut, kun yhteisö oli muutaman vuoden ikäinen. Huomattiin, että merkittävä osa uusien seurakuntien ja yhteisöjen jäsenistä ja osallistujista on joko uuden seurakunnan toiminnan kautta uskoon tulleita tai aikaisemmin ilman seurakuntayhteyttä olleita ihmisiä.

Tässä tutkimuksessa esitellään esimerkkeinä uusista seurakunnista ja yhteisöistä Majakka-

seurakunta Espoosta, Keravan Cityseurakunta, Helsingin Kotiryhmäverkosto, Keljon yhteisö Jyväskylästä, Elävä Vesi -seurakunta Rengosta, Kempeleen Vapaaseurakunta, Lahden seudun seurakunta, Tampereen Palatsi-seurakunta ja Vaasan Raamattu Puhuu -seurakunta.

Valitut seurakunnat ovat eri puolilta Suomea. Mukana on taustoiltaan perinteisiin tunnustuskuntiin liittyviä seurakuntia, mutta myös tunnustuskunnista riippumattomia seurakuntia.

Esiteltävät seurakunnat ovat kooltaan erisuuria ja niillä on erilaisia visioita. Pienin on Rengon maaseutupitäjän Elävä vesi -seurakunta, suurin Tampereen Palatsi-seurakunta.

Tutkimukseen osallistuneiden yhdeksän seurakunnan tai yhteisön jäsenistön kokonaismäärä on 1092. Ne ovat aloittaneet pääosin 1990-luvun loppupuolella. Vanhin on Tampereen Palatsi. Uusimmat ovat syntyneet 1999 (Keravan cityseurakunta, Helsingin kotiryhmäverkosto, Rengon Elävä vesi ja Keljon yhteisö Jyväskylästä).

Näistä neljällä (Elävä vesi, Kempeleen vapaa-seurakunta, Lahden seudun seurakunta ja Vaasan Raamattu puhuu) on äitiseurakunta, joka on ollut istuttamisprosessissa aktiivisesti mukana. Sen sijaan Keravan cityseurakunta, Majakka, Palatsi, Helsingin kotiryhmäverkosto ja Keljon yhteisö ovat olleet ilman varsinaista äitiseurakunnan tukea. Toki niilläkin omat tukijansa on. Esimerkiksi Keljon yhteisö toimii Jyväskylän kaupunkiseurakunnan yhteydessä.

Mistä uuden yhteisön jäsenet ovat tulleet?

Tutkimuksen seitsemän seurakunnan jäsenistöstä 152 eli noin 20 prosenttia kertoo tulleensa uskoon juuri tutkitussa seurakunnassa. 23 prosenttia jäsenistä on siirtynyt muista samalla seudulla jo toimineista seurakunnista. Muilta paikkakunnilta muuttaneita on jäsenistöstä keskimäärin 30 prosenttia. Istuttaja- tai äitiseurakunnasta tulleiden osuus uuden seurakunnan jäsenistöstä on vain kaksi prosenttia. Loput 25 prosenttia jäsenistä ovat pääosin ihmisiä, jotka eivät ole aikaisemmin osallistuneet minkään seurakunnan toimintaan

kuin korkeintaan satunnaisesti, vaikka ovatkin kokeneet hengellisen herätyksen aikaisemmin elämässään..

Seuraavassa taulukossa on esitetty luvut seurakunnittain. Joidenkin kohdalla on kysymys jäsenistöstä, joidenkin kohdalla vakituisista osallistujista.

Muualta tulleet ovat pääosin ihmisiä, jotka eivät aikaisemmin ole osallistuneet minkään seurakunnan tilaisuuksiin vakituisesti.

	Uskoontulo	Istuttaja-seurakunta	Muut saman paikkakunnan seurakunnat	Muilta paikkakunnilta	Muualta
Rengon Elävä vesi	0 %	15 %	38 %	46 %	0 %
Kempeleen vapaaseurakunta	5 %	50 %	8 %	26 %	11 %
Keravan cityseurakunta	25 %	0 %	30 %	23 %	22 %
Lahden seudun seurakunta	19 %	11 %	47 %	5 %	18 %
Majakka	13 %	0 %	0 %	38 %	49 %
Tampereen Palatsi	19 %	0 %	13 %	34 %	34 %
Vaasan Raamattu puhuu	33 %	20 %	0 %	13 %	33 %

Lähde: Yhteisöille lähetetty kysely

Luterilaisissa Keljon yhteisössä ja Helsingin kotiryhmäverkostossa osallistujista suurin osa on luterilaisia, joilta on puuttunut säännöllinen yhteys mihinkään seurakuntaan.

Keljon yhteisössä tämä prosenttiluku on 75. Viitisen prosenttia yhteisöjen tilaisuuksiin osallistuvista on niiden syntymisen jälkeen uskoontulleita.

Tilaisuuksiin vakituisesti osallistuvien ikäjakauma

	Alle 12 v	13 – 20 v	21 – 30 v	31 – 50 v	Yli 51 v
Elävä vesi	46 %	8 %	0 %	46 %	0 %
Keljon yhteisö	25 %	5 %	30 %	35 %	5 %
Kempeleen vapaaseurakunta	40 %	5 %	5 %	45 %	5 %
Keravan cityseurakunta	10 %	1-2 %	25 %	55 %	10 %
Kotiryhmäverkosto	13 %	7 %	35 %	35 %	10 %
Lahden seudun seurakunta	2 %	20 %	35 %	20 %	23 %
Majakka-seurakunta	7 %	15 %	40 %	25 %	13 %
Tampereen Palatsiseurakunta	5 %	20 %	28 %	34 %	13 %
Vaasan Raamattu puhuu –seurakunta	23 %	7 %	7 %	46 %	17 %

Lähde: Yhteisöille lähetetty kysely

Seurakunnilla on selvästi erilaisia ikäprofiileja. Esimerkiksi Elävä vesi, Kempeleen vapaaseurakunta ja Vaasan Raamattu puhuu ovat selvästi lapsiystävällisiä seurakuntia, joiden toimintaa osallistutaan perheinä. Majakka ja Keljon yhteisö taas tarjoavat nuorille aikuisille kasvupaikan. Lahden seudun seurakunnan osallistujat edustavat melko tasaisesti kaikkia ikäluokkia. Keravan cityseurakunnan painopiste on keski-ikäisissä.

Esimerkkitapaukset

Seuraavissa tarkasteluissa kiinnitetään huomiota mm. seurakunnan istuttamisprosessiin, tähänastiseen elämäнкаareen ja seurakunta-elämän eri muotoihin.

Ensin käydään läpi pari uutta itsenäistä seurakuntaa, jotka ovat syntyneet ruuhka-Suomen lähiöalueille Espoon Matinkylään ja Keravalle. Sitten on jatkettu parin suomalaisen uuden luterilaisen yhteisön kuvauksilla Jyväskylästä ja Helsingistä.

Seuraavaksi tarkastellaan kahta uutta maaseutuseurakuntaa Rengosta ja Kempeleestä. Sen jälkeen esitellään vielä kolme kaupunkiseurakuntaa Lahdesta, Tampereelta ja Vaasasta.

Lopuksi käydään läpi naapurimaamme Norjan esimerkkitapauksia. Siellä luterilainen kirkko, luterilainen herätysliike ja luterilainen vapaa-kirkko ovat rinnakkain alkaneet synnyttää järjestelmällisesti uusia seurakuntia. Näemme samalla, mikä vaikutus tällaisella voi olla koko kansan hengelliseen tilaan.

Case study: Majakka-seurakunta, Espoo

Ensimmäisenä ajatuksen uudesta seurakunnasta sai sydämelleen Antero ”Mooses” Laukkanen. Hän kutsui koolle 10 henkilön joukon, joka kokoontui yhdeksän kuukauden ajan. Tiimi supistui matkan varrella kuuteen henkilöön. Ennen seurakunnan istuttamispäätöstä tiimi keskusteli kaikesta mahdollisesta uuden seurakunnan aloittamiseen liittyvästä. Keskustelu tiivistyi seuraavaan kysymykseen:

Millaiseen seurakuntaan uskaltaisit tuoda parhaan ei-uskovan ystäväsi?

Istuttajatiimi koki, että seurakunta on Jumalan paras suunnitelma maailman saavuttamiseksi. Tämä ajatus olikin Majakka-seurakunnan syntyvaiheiden kantava voima. Siksi istuttajatiimi ja koko seurakunta kokikin Jumalan johdatukseksi sen, että seurakunta sai omat tilat syksyllä 1998 ja edelleen syksyllä 2001.

Tilaisuudet rakentuvat kolmen asian ympärille: yhteys, ylistys ja julistus. Seurakunnassa on panostettu johtajuuskoulutukseen. Tämä on vaikuttanut seurakunnan rakenteiden toimivuuteen. Seurakuntaelämässä tähdätään monipuolisuuteen, jossa ihmisten lahjojen toiminta on keskeistä. Rukous on myös yksi seurakunnan vahvuuksista.

Kun ihmiset liittyvät Majakka-seurakuntaan, he mainitsevat seuraavia syitä: seurakunta kokonaisuutena (tilat, opetus, yhteys), levon ilmapiiri, kodin tuntu, nuorekkuus ja trendikkyys.

Seurakunta on kokenut taloudellista siunausta alusta alkaen. Siksi se on halunnut jakaa omastaan muillekin ja on aloittanut lähetys-

työn Keski-Aasiassa. On koettu, että Jumala on johdattanut tässäkin asiassa omassa aika-
taulussaan, vaikka joskus olisi itse haluttu edetä nopeammin.

Suurin osa (40 %) vakituisista osallistujista on 21–30 –vuotiaita nuoria aikuisia. Työikäisten (31–50 -vuotiaat) osuus on 25 %, nuorten (13–20 –vuotiaat) 15 % ja yli 50- vuotiaiden 13 %.

Seurakunnan päätilaisuuteen osallistuvien lukumäärä on kasvanut seuraavan taulukon mukaisesti:

Vuosiluku	98	99	00	01	02
Osallistujat	25	35	45	65	100
Jäsenmäärä	6	20	27	37	67

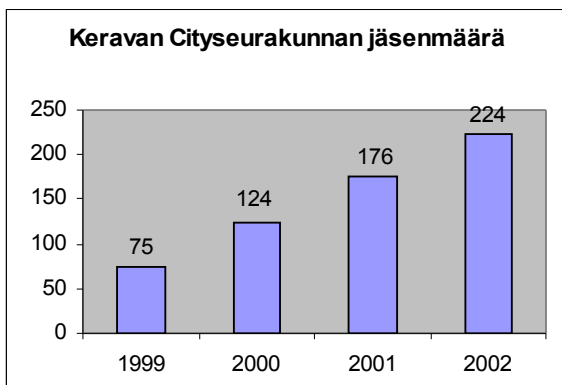
Osallistujista 13 prosenttia on tullut uskoon Majakka-seurakunnassa. 38 prosenttia on muilta paikkakunnilta muuttaneita. Lähes puolet jäsenistä on sellaisia lähialueen ihmisiä, jotka eivät ole aikaisemmin osallistuneet mihinkään seurakuntaan säännöllisesti, mutta ovat nyt löytäneet Majakka-seurakunnasta itselleen hengellisen kodin.

Majakka-seurakunnalle tyypillisiä asioita ovatkin olleet paikallisuus ja voimakas diakoninen painotus: halu pitää monin eri tavoin huolta alueen ihmisistä. Tämä on näkynyt mm. siinä, että Majakka-seurakunnan kautta on jaettu ruoka-apua ja annettu erilaista apua myös yhteiskunnan vähäosaisille.

Case study: City-seurakunta, Kerava

Keravan Cityseurakunnan lähtölaukaus oli, kun joukko toisensa tuntevia uskovia koki voimakkaan tarpeen kokoontua yhteen. He toimivat aluksi Helsingin Siion-seurakunnan soluna. Sen jälkeen, kun oma toimitila löytyi, perustettiin seurakunta. Pastorina toimii Seppo Kohvakka.

Oheinen kaavio kuvaa seurakunnan jäsenmäärän kasvua:

Seurakunnan istuttamisella on ollut suuri vaikutus monen keravalaisen elämään, mm. 54 ihmistä on tullut uskoon. Jos sovelletaan seurakunnan kasvuun liittyviä teorioita tähän seurakuntaan niin keravalaisten vahvoja osa-alueita ovat intohimoinen hengellisyys, innoittava jumalanpalvelus ja rakkaudelliset ihmissuhteet. Ehkä eniten kehitettävää olisi valtuuttavan johtamistavan synnyttämisessä ja pienryhmätoiminnassa.

Seurakunnan toiminta on kolmessa vuodessa kasvanut varsin laajaksi. Sunnuntaina on viikokjuhla, tiistaina ylistys- ja rukousilta (osallistujia 70–100) ja lauantaina Herra tekee uutta -ilta (osallistujia 90–150). Lisäksi on erilaisia raamattupiirejä ja kotiryhmiä sekä eheytymisryhmä. Oma pienimuotoinen raamattukoulu (osallistujia 15) toimii myös viikoittain.

Tilaisuuksiin vakituisesti osallistuvista suurin osa, 55 % on 30–50 -vuotiaita ja 25 % nuoria aikuisia. Lapsia ja yli 50-vuotiaita on kumpiakin mukana 10 %.

Case study: Keljon yhteisö, Jyväskylä

Yhteisön taustalta löytyy nuoria aikuisia, jotka olivat työelämään siirtyessään kasvaneet ulos kristillisten opiskelijajärjestöjen toiminnasta. Niissä he olivat tottuneet yksilöllisyyteen ja laajaan vastuunkantoon. **Mika Kilkki** toimi tällöin Kansan Raamattuseuran työssä. Hän oli vaimonsa kanssa käynyt 1990-luvun alussa tutustumassa Englannin uudistuneisiin anglikaaniseurakuntiin. Ajatus vastaavasta luterilaisen kirkon sisällä oli elänyt mielessä jo vuosia. Hänestä tuli keskeinen vaikuttaja Keljon yhteisön synnyssä.

Vuonna 1999 palaset lokahtivat paikoilleen. Jyväskylän kaupunkiseurakunnassa avautui mahdollisuus synnyttää uusi yhteisö Keljon kirkossa, koska kirkko oli jäänyt vähälle käytölle. Kirkkoherra antoi tukensa ajatukselle synnyttää uusi jumalanpalvelusyhteisö kaupunkiseurakunnan sisälle.

Alkuvaiheessa näkynä oli synnyttää omaleimainen jumalanpalvelus, joka on osa Jyväskylän kaupunkiseurakunnan jumalanpalveluselämää. Tavoitteisiin kuului rakentaa yhteisöllisyyttä niin, että kaikille mukaan tuleville tarjottaisiin mahdollisuutta liittyä pienryhmään tai johonkin vastuutiimiin. Tavoitteena oli auttaa ihmisiä löytämään omat lahjansa ja ottaa ne käyttöön seurakunnassa. Alkuvaiheessa työn kohteena olivat ne, joilla ei vielä ollut paikkaa seurakunnassa. Yhteisö halusi kasvaa evankelioimisen kautta. Jumalanpalvelukset rakennettiin niin, että perheet saattoivat tulla paikalle kokonaisina. Ensimmäinen jumalanpalvelus pidettiin 31.10.1999. Valmisteluvaihe kesti noin yhdeksän kuukautta.

Vastaavaa toimintamallia ei löytynyt Suomesta. Aluksi jouduttiin tekemään paljon selvittelytyötä ja tutkimaan erilaisia vaihtoehtoja alkuun pääsemiseksi. Vähitellen hahmottui nykyisin käytössä oleva perusmalli. Perustettiin Keljon kirkon tuki ry, joka huolehtii työntekijöiden palkkauksesta ja suuremmista hankinnoista. Yhteisön toimin-

nallinen talous on kaupunkiseurakunnan budjetin sisällä omana yksikkönään. Jyväskylän kaupunkiseurakunnan kannalta keskustan alueen kappalainen on vastuussa Keljon yhteisöstä seurakunnan organisaatiossa.

Valmisteluvaiheen aikana noin 30 aktiivin joukko kokoontui rukoilemaan ja keskustelemaan hankkeen edistymisestä parin viikon välein. Työnäky ei ollut kaikilta osin selvä. Koettiin kuitenkin, että Jumala oli puhunut monesta asiasta ja rohkaissut menemään eteenpäin.

Yhteisön muodostumisen kannalta sunnuntaihin klo 17 pidettävät jumalanpalvelukset ovat olleet keskeisessä asemassa. Viikolla ei ole järjestetty muuta säännöllistä kokoavaa toimintaa. Tällä pyrittiin alun pitäen siihen, että pienryhmille jäisi riittävästi aikaa. Eri vastuualueille koottiin tiimejä, mutta ne ovat kolmessa vuodessa muuttaneet paljon muotoaan. Tällä hetkellä toimivat Alfa-työn, ylistyksen, sekä lapsi- ja varhaisnuorisotyön tiimit.

Kotiryhmiin alettiin panostaa määrätietoisesti syksyllä 2001. Niitä alettiin koota elämän ja sosiaalisen tilanteen mukaan. Naisille, miehille, aviopareille, opiskelijoille ja kotiäideille perustettiin omia kotiryhmiä. Kotiryhmien johtajien kanssa aloitettiin säännölliset tapaamiset, mikä on osoittautunut tärkeäksi askeleeksi pienryhmiä rakennettaessa. Keväällä 2002 jumalanpalveluksiin osallistui keskimäärin 150 henkilöä, kotiryhmiin ja tiimeihin kuului yli sata henkilöä.

Kotiryhmänäky vaatii vahvistamista ja tarkentamista. Jumalanpalvelusten kävijämäärä on edelleen nousussa. Kotiryhmätoiminnan kasvattaminen samassa suhteessa on suuri haaste. Jälkikäteen arvioiden yhteisön keskeiset arvot olisi ollut hyvä pystyä ilmaisemaan selkeämmin jo ennen yhteisön varsinaista perustamista.

Keljon kirkko kävi ahtaaksi keväällä 2002 ja

jumalanpalvelukset siirrettiin Kortepohjan kirkkoon elokuussa 2002. Keljon kirkkoa käytetään edelleen Alfa- ja varhaisnuorisotyöhön.

Keljon yhteisön perusasioita ovat yhteys, yllitys, evankelioiminen, palvelu ja varustaminen. Useita henkilöitä on tullut henkilökohtaiseen uskoon Keljon yhteisön toiminnan piirissä. Toisaalta vielä useammat ovat pitkän hiljaiselon jälkeen päässeet takaisin seurakunnan yhteyteen.

Viikottaiseen pääjumalanpalvelukseen osallistuvien keskimääräinen lukumäärä on kasvanut vuoden 2000 93:sta kuluvan vuoden

150:een. Noin 5 prosenttia yhteisön jäsenistä on tullut mukaan uskoontulon kautta. Kymmenisen prosenttia osallistujista on peräisin paikkakunnan muista seurakunnista. Saman verran on muilta paikkakunnilta muuttaneita. Suurimmalta osalta (75 %) mukana olevista on puuttunut säännöllinen yhteys mihinkään seurakuntaan ja se on löytynyt tässä yhteisössä.

Osallistujista 25 prosenttia on lapsia, noin 5 prosenttia 13–20 –vuotiaita, 30 prosenttia nuoria aikuisia, 35 prosenttia keski-ikäisiä ja 5 prosenttia yli 50-vuotiaita.

Case study: Kotiryhmäverkosto, Helsinki

Pääkaupunkiseudulla perinteinen luterilainen seurakuntatyö ei aina pysty vastaamaan siihen yhteisöllisyyden kaipuuseen, mikä on monien ihmisten sydämissä. Toisaalta juuri pääkaupunkiseudulla on yhä enemmän hengellisesti kodittomia ja kirkosta vieraantuneita tai kirkkoon kokonaan kuulumattomia ihmisiä. Näitä perinteinen toiminta ei tavoita. Näistä ajatuksista muotoutui unelma yhteisöstä, joka toiminnallaan täydentäisi paikallis-seurakuntien tarjontaa pääkaupunkiseudulla.

Unelmassa eri puolilla pääkaupunkiseutua olevat pienryhmät tavoittaisivat ympäristönsä ihmisiä ja kokoontuisivat tietyin väliajoin yhteiseen jumalanpalvelukseen. Jotta ajatus voisi toteutua, Hannu Vuorinen jätti kevättalvella 1999 työnsä seurakuntapappina ja omistautui idean kehittelyyn muutamien muiden asiasta kiinnostuneiden kanssa. Hänen kokemuksensa oli, että yhteisö ei voi olla seurakuntakeskeinen, vaan painopisteen tulee olla yksilön hengellistä kasvua tukeva. Johtoajatus oli alusta lähtien se, että verkoston tehtävä on auttaa jokaista kuulemaan ja seuraamaan Jumalan ääntä omassa elämässään.

Syksyllä 1999 yhteisö otti ensimmäiset askeleensa Verkosto-nimisenä, kun se aloitti jumalanpalvelukset Ruoholahden vanhalla seurakuntakodilla. Samalla muodostui muutamia pienryhmiä Helsinkiin ja Espooseen. Hyvin nopeasti alkoi löytyä lisää ihmisiä, joilla oli sama unelma. Nämä kokivat Verkoston tavoitteet omikseen. Kesällä 2000 Verkoston vastuutiimi sai nykyisen muotonsa. Siihen kuuluvat Jorma Karanko, Anitta Vuorela ja Hannu Vuorinen.

Ruoholahden seurakuntakoti kävi osallistujamäärän kasvaessa liian pieneksi. Elokuusta 2000 lähtien Verkosto on kokoontunut Hermannin seurakuntakodissa, jonka tiloja Paavalin seurakunta on ystävällisesti antanut Verkoston käyttöön.

Verkosto kirjattiin syksyllä 2000 yhdistysre-

kisteriin. Samalla se otti käyttöön nimen Kotiryhmäverkosto ry. Yhdistys hyväksyttiin keväällä 2001 Suomen Kirkon Seurakuntatoiminnan Keskusliiton (SKSK) jäsenjärjestöksi. Kesällä 2001 Verkosto oli Kirkkopäivillä kertomassa toiminnastaan.

Yhdistyksen tarkoituksena on sääntöjensä mukaan toimia Suomen ev.lut. kirkon tunnustuksen pohjalta ja ekumenian hengessä ja edistää pääkaupunkiseudulla yksityisten ihmisten hengellistä kasvua ylläpitämällä kotiryhmien verkostoa, jossa ihmiset voivat kasvaa kristittyinä keskinäisessä ystävyydessä. Erityisesti alussa Verkoston tavoite oli myös palvella pääkaupunkiseudun venäjänkielistä maahanmuuttajaväestöä, kun venäjänkielistä työntekijää ei vielä ollut.

Verkoston tavoitteena on

1. rohkaista jäseniään päivittäiseen Jumalasuhteen vaalimiseen rukouksen ja raamatunluvun kautta.
2. painottaa, että kotiryhmä, yhteys toisiin ihmisiin, on oleellinen tekijä hengellisessä kasvussa.
3. järjestää opetuspainotteisia jumalanpalveluksia.
4. korostaa opetuslapseuttamista henkilökohtaisen ohjauksen ja opetuksen kautta.

Verkosto on edennyt tavoitteissaan askel kerrallaan. Jumalanpalveluksia on pidetty alusta alkaen joka toinen sunnuntai lukuun ottamatta kesätaukoja. Todennäköisesti tämä linjaus säilyy pitkälle tulevaisuuteen, koska nyt painopiste on pienryhmissä. Jumalanpalvelukseen osallistujien lukumäärä vaihtelee 200 hengen molemmin puolin. Jumalanpalveluksen yhteydessä on lapsille pyhäkoulu sekä varhaisnuorten solu. Kotiryhmiä on tällä hetkellä yli 30.

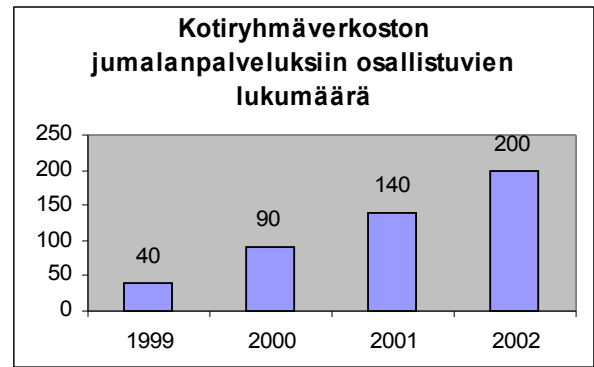
Verkoston ”lähetyskohteena” on Inkerin kirkkoon kuuluva Sovjetskin seurakunta Viipurin eteläpuolella. Tämän lisäksi Verkosto tukee

Inkerin kirkkoa kotiryhmätoiminnan aloittamisessa Pietarissa.

Koska Verkoston tarkoituksena on etsiä nimenomaan seurakuntayhteydestä vieraantuneita ihmisiä, Verkosto ei tiedota lehdissä. Se pyrkii tavoittamaan uusia ihmisiä ennen kaikkea ihmissuhteiden kautta. Suhteessaan pääkaupunkiseudun seurakuntiin Verkosto on samanlainen yhteisö kuin pääkaupunkiseudulla toimiva Tuomas-yhteisö. Tuomas-yhteisö painottaa messua, Verkosto painottaa kotisoluja.

Verkosto haluaa myös rohkaista luterilaisia paikallisseurakuntia aloittamaan uusia jumalanpalvelusyhteisöjä, joihin oleellisena osana kuuluisivat kokonaisvaltaiset pienryhmät.

Jumalanpalveluksiin osallistuvien lukumäärän kehitys kuvaa hyvin kotiryhmäverkoston kasvua:

Noin 5 prosenttia Verkostossa mukana olevista on tullut uskoon Verkoston kautta. Suurin osa osallistujista on niitä, jotka ovat löytäneet puuttuneen seurakuntayhteyden Verkoston kautta. Jos sovelletaan seurakunnan kasvuun liittyviä teorioita tähän yhteisöön niin Verkoston vahvuuksia ovat mm. toimivat rakenteet, innoittava jumalanpalvelus ja kokonaisvaltaiset pienryhmät.

Case study: Elävä vesi -seurakunta, Renko

Idea uudesta seurakunnasta syttyi vuonna 1988 vantaalaisten Harri ja Maija Kolun sydämiin. He kokivat Jumalan puhuvan heille seurakunnan paimenen kutsusta. Siinä vaiheessa heillä ei heti ollut käsitystä siitä, mihin seurakunta istutettaisiin. Perhe muutti Hämeenlinnan lähelle Renkoon 1989.

Toinen renkolainen perhe tuli uskoon 1995. Nämä ja eräs paikkakunnalla jo aikaisemmin asunut kolmas perhe perustivat yhdessä rukouspiirin. Tämä kolmen perheen ryhmä kokoontui viikoittain rukoilemaan ja lukemaan Raamattua. Ajatus seurakunnasta kypsyi edelleen.

Renkolaiset liittyivät jäseniksi helsinkiläiseen Silmu-seurakuntaan 1997. He muodostivat yhden Silmun kotiryhmistä. Kotiryhmään tuli lisää ihmisiä paikkakunnalle muuttamisten seurauksena. Vähitellen tuli aika uuden seurakunnan itsenäistyä. 10 aikuisen ja 9 lapsen Elävä Vesi -seurakunta näki päivän valon syyskuussa 1999.

Seurakunnan toimintaan ovat alusta lähtien kuuluneet rukousillat. Seurakunnan järjestämät naisten päivät ovat olleet suosittuja. Ala-asteikäisille pojille järjestettävään urheiluker-

hoon osallistuu 20–30 poikaa. Osa pojista on käynyt kerhoa koko ala-asteikänsä. Osa seurakuntalaisista on osallistunut myös kunnan poliittiseen elämään ja tuonut kristillisen näkökulman yhteisten asioiden hoitamiseen. Seurakunnassa rukoillaan paljon kunnan puolesta.

Uuden seurakunnan ilmestyminen pienelle maaseutupaikkakunnalle on ollut monille paikallisille myös epäilyttävä asia. Toisaalta monien lapset ovat mukana urheilukerhossa. Ainakin Elävä vesi –seurakunnan tulo pieneen maaseutupitäjään on herättänyt vilkasta keskustelua hengellisistä asioista.

Toisaalta pienelle seurakunnalle yhdenkin jäsenen lähteminen on iso asia. Ihmiset asuvat hajallaan ja siksi aktiivinen yhteydenpito seurakuntalaisten välillä on todella tärkeää, jotta seurakunta voi säilyä..

Seurakunnan jäsenmäärä on vaihdellut vuodesta 1999 lähtien 13 ja 19 välillä. Viikoittaiseen päätilaisuuteen osallistuvien lukumäärä vaihtelee 14 ja 22 välillä. Vakituisesti osallistuvista lapsia on 46 prosenttia ja aikuisia 46 prosenttia. Loput 8 prosenttia ovat 13-20 –vuotiaita.

Case study: Vapaaseurakunta Kempele

Suomen Vapaakirkon paikallisseurakunnat ovat perustaneet eri puolille maata viimeisen kymmenen vuoden aikana yli 10 uutta vapaa-seurakuntaa. Yksi näistä on Kempeleen vapaaseurakunta.

Olli ja Marjatta Kariniemi aloittivat kotisolun Kempeleellä 1992 paikkakunnalla tapahtuneen pienen nuorisohätyksen seurauksena. Olli kertoi ajatuksesta perustaa uusi vapaaseurakunta Jari Venetvaaralle syksyllä 1993. Unelma tarttui ja pastoriksi valmistuttuaan Jari muutti perheensä kanssa 1996 Kempeleelle. Jo sitä ennen vuonna 1994 äitiseurakunnassa Oulussa hänet ohjattiin Kempeleen työhön.

Oulun vapaaseurakunta perusti päätöksensä mukaisesti Kempeleen Vapaaseurakunnan 25.10.1998. Kokonaisjäsenmäärä oli aluksi 19, joista 12 oli lapsia. Ensimmäiseen vanhimmistoon kuuluivat pastori ja kaksi muuta henkilöä. Taival itsenäisenä vapaa-seurakuntana alkoi 1.1.1999. Syyskuussa 2002 jäsenmäärä on 23, joista alaikäisiä on yhdeksän. Lisäksi toiminnassa on vuonna 2002 ollut säännöllisesti mukana noin kymmenen aikuista ja parikymmentä lasta tai varhaisnuorta, jotka eivät ole seurakunnan jäseniä. Vanhimmisto muutettiin kolmijäsenisestä viisijäseniseksi vuoden 2002 alusta.

Seurakunnan jäsenmäärä ja viikon päätilaisuuteen osallistuvien lukumäärä näkyvät seuraavasta taulukosta:

Vuosiluku	98	99	00	01	02
Jäsenmäärä	19	18	26	22	23
Osallistujat	12	14	14	17	17

Kempeleen Vapaaseurakunta on kokoontui syksyyn 2001 saakka kunnan nuorisotiloissa, eri kodeissa ja Ylikylän koulun ruokalassa. Muutaman vuoden säästettyään ja Jumalan antaman pienen ihmeen seurauksena seurakunta osti entisen kahvilan kirkokseen elokuussa 2001.

Seurakunnan toimintaa ovat jumalanpalvelukset, maanantain raamattu- ja rukousilta, keskiviikon vastuunkantajien oma rukouspiiri sekä lapsi- ja varhaisnuorisotyö. Seurakunnan nuoret ovat tällä hetkellä mukana Oulun vapaaseurakunnan nuorten toiminnassa. Seurakunnalla on kaksi osa-aikaista, oman toimensa ohella olevaa työntekijää, pastori Jari Venetvaara ja lapsityöntekijä Ulla Tuominen. Muuten seurakunta toimii maallikkovoimin. Pienen seurakunnan pastori ei saa kuin muodollisen palkan, joten hänellä on oltava myös muu ansiotyö. Seurakunnan, ansiotyön ja perheen yhteensovittaminen on joskus liki ylivoimainen tehtävä. Pastori kokee, että tärkeintä on se, ettei hän laiminlyö omaa perhettä, koska jos perheen tuki loppuu, loppuu myös Jumalalta tuleva siunaus sekä maalliseen työhön että seurakunnan työhön.

Kempeleen vapaaseurakunnassa koetaan arvokkaana, että sillä on hyvä yhteys paikalliseen luterilaiseen kirkkoherraan, helluntailaisiin, kunnanjohtajaan, kunnanvaltuuston puheenjohtajaan, yrittäjiin, joihinkin kouluihin jne. Oma kirkko keskeisellä paikalla on myös tuonut paljon tunnettavuutta lisää.

Case study: Lahden seudun seurakunta

Ryhmä Pyhän Hengen uudistusta kokeneita uskovia alkoi kokoontua yhteen Lahden alueella syksyllä 1995. Aluksi kokoonnuttiin Martti ja Tuulikki Ihalaisen kodissa. Nämä kuuluivat Suur-Helsingin seurakuntaan. Kotikokoukset, joihin osallistui jopa 30–60 henkilöä, olivat osa Suur-Helsingin seurakunnan solutoimintaa. Pian kotisolun aloittamisen jälkeen vahvistui näky uuden seurakunnan istuttamisesta Lahden alueelle.

Vuoden 1996 alkupuolella aloitti 10-12 henkilön ryhmä viikoittaiset yhteiset rukousillat. Niissä rukoiltiin herätystä ja seurakunnan syntyä. Lopulta ryhmä järjestäytyi itsenäiseksi seurakunnaksi vuoden 1997 alusta alkaen. Keväällä pidettiin ensimmäinen jäsenyyss-kurssi, jonka seurauksena seurakuntaan tuli uusia jäseniä istuttajatiimin lisäksi.

Seurakunnan jäsenten lukumäärä ja viikon päätilaisuuteen osallistuvien lukumäärä on viime vuosina ollut noin 40. Osallistujista 19 prosenttia on tullut uskoon tässä seurakunnassa ja liittynyt sitten jäseneksi. 47 prosenttia tulee muista paikkakunnan seurakunnista ja 10 prosenttia on peräisin äitiseurakunnasta. Osallistujista 18 prosenttia on uskon-elämässään uudistuneita, jotka ovat olleet

ilman säännöllistä seurakuntayhteyttä. 6 prosenttia on muilta paikkakunnilta muuttaneita.

Seurakunnan istuttaminen on merkinnyt hengellistä kasvua mukana olleille. Nämä kokevat, että Jumala on kutsunut heitä palvelehtäviin. Seurakunnan vanhimmat ovat siunanneet heidät tehtäviinsä. Kaikkia rohkaisevaa on ollut myös nähdä ihmisten tulevan uskoon ja uudistuvan uskossaan.

Virheistäkin on pyritty ottamaan oppia. Niitä on tunnustettu Jumalan ja ihmisten edessä. Yleisesti tunnustettu johtajuus jäi Lahden seudun seurakunnan kohdalla hieman epäselväksi. Samoin tuotti ongelmia istuttajatiimin ja seurakunnan vanhinten välinen yhteys – kyse ei välttämättä ollutkaan samasta ryhmästä.

Jos sovelletaan seurakunnan kasvuun liittyviä teorioita tähän seurakuntaan, niin sen vahvuus nykyisin on mahdollistava ja valtuuttava johtajuus. Johtajuutta voidaan siis jakaa eri ihmisille eri tilanteisiin. Tämänhetkisen toiminnan painopistealue on evankeliointi, solujen rakentaminen ja sisäisten ihmissuhteiden vahvistaminen.

Case study: Palatsi-seurakunta, Tampere

Markku Ylipää sai ajatuksen seurakunnan istuttamisesta vuonna 1991. Hän kypsytteli unelmaansa kolmisen vuotta. Vuonna 1994 idea kypsyi toimintaehdotukseksi. Silloin hän kutsui kokoon istuttajatiimin, jossa oli seitsemän henkilöä. Tiimin jäsenillä oli ollut samankaltaisia ajatuksia seurakunnasta, mutta idea uuden seurakunnan istuttamisesta oli heille uusi. Seurakunnan istuttamisajatus vahvistui ja uusi Palatsi-seurakunta aloitti toimintansa puolen vuoden kuluttua perustajatiimin ensimmäisestä kokoontumisesta maaliskuussa 1995.

Seurakunnan istuttamisen tuloksena melko suuri joukko ihmisiä on tehnyt uskonratkaisun, vuosittain useita kymmeniä. Lisäksi mukaan tulleet ovat kypsyneet kantamaan suurempaa vastuuta. Seurakunnassa on kohdalaisen hyvin toimivat kotiryhmät. Palatsiseurakunta on ollut myös katalysoimassa oman mallinsa mukaisia karismaattisia tilaisuuksia muihin lähiseurakuntiin.

Seurakunnalla on tietysti myös suuria haasteita. Palatsi-seurakunnan suurikokoinen vuokratila pitää talouden tiukalla. Seurakunnan istuttamisnäky kuitenkin liittyy juuri mainittuun Kino Palatsi -kiinteistöön. Kotiryhmätoiminta vaatisi enemmän henkilöresursseja. Joskus ihmisiä, joita ei ole tunnettu tarpeeksi hyvin, on asetettu liian pian liian vastuullisiin tehtäviin.

Jos sovelletaan seurakunnan kasvuun liittyviä teorioita tähän seurakuntaan, niin Palatsiseurakunnalla on monia vahvuuksia: mahdollistava johtajuus, toimivat rakenteet, innoittava jumalanpalvelus ja kokonaisvaltaiset pienryhmät. Tämänhetkisen toiminnan painopistealue on tunnistaa ihmisten lahjat ja jakaa palvelutehtävät lahjojen perusteella.

Osallistujista alle 20-vuotiaita on 25 prosenttia, nuoria aikuisia (21-30 -vuotiaita), 28 prosenttia, keski-ikäisiä 34 prosenttia ja yli 50-vuotiaita 13 prosenttia. Jäsenmäärä ja

päätilaisuuteen osallistuvien lukumäärä ovat kumpikin muutamia satoja. Jäsenmäärä kasvaa edelleen. Vaikka päätilaisuuteen osallistuvien lukumäärä on vähentynyt jonkin verran, seurakunnan muu toiminta on monipuolistunut ja moniin työmuotoihin on löytynyt aktiivisia tekijöitä.

Palatsiseurakunnassa erityisesti Alfa-kurssit ovat olleet menestyksekkäitä. Myös ulkomaa-laistyö on tuottanut tulosta. Seurakunta on

järjestänyt myös monipuolisia seminaareja.

Case study: Raamattu puhuu –seurakunta, Vaasa

Juha Haatanen toimi Helsingissä pastorina vuodesta 1988 vuoteen 1996. Opiskeltuaan puoli vuotta Yhdysvalloissa hän muutti perheensä kanssa Vaasaan. Lähtö tapahtui hengellisen kipuilun jälkeen. Pastoriystävä Thomas Schaller rohkaisi häntä muuttamaan. Haatainen tiesi lisäksi, että yhteiset tutut Vaasassa olivat jo vuosia rukoilleet Raamattu puhuu –seurakuntaa paikkakunnalle.

Aluksi kokoonnuttiin kahden perheen kesken juomaan kahvia, laulamaan, rukoilemaan ja jakamaan Jumalan Sanaa. Myöhemmin mukaan tuli muutamia naapuruston kerrostaloista kutsuttuja ihmisiä. Tampereelta muuttanut perhe aloitti pyhäkoulutyön. Katkaisuhuoltoasemallakin aloitettiin ryhmä ja muutamia ihmisiä on sitä kautta tullut seurakuntaan. Heidän elämänsä on muuttunut. Tämä on saanut aikaan sen, että heidän lähisukulaisiaan on tullut mukaan kokouksiin. Tätä nykyä seurakuntalaiset käyvät myös kaduilla keskustelemassa ihmisten kanssa.

Vuoden kuluttua siitä, kun kotikokoontumiset olivat alkaneet, seurakunta sai kokoustilat. Siellä aloitettiin säännölliset kokoontumiset kolme kertaa viikossa. Lisäksi käynnistettiin kahtena aamupäivänä viikossa kokoontuva pienimuotoinen raamattukoulu.

Seurakunnan rakentamiseksi on järjestetty erilaisia tapahtumia: miesten ja naisten iltoja, nuorten tapahtumia ja erilaisia teemailtoja. Ihmisistä halutaan välittää aidosti. Seurakunnan järjestämässä tilaisuuksissa keitetään usein kahvit, keskustellaan ja tutustutaan toisiin. Tällä pyritään siihen, että ihmiset rakentuvat hengellisesti ja saavat yhteenkuuluvuuden tuntua.

Seurakunnassa koetaan, että ryhmän vahvoja puolia ovat rakkaudelliset ihmissuhteet ja valtuuttava johtajuus. Seurakunnalla ei ole jäsenrekisteriä. Vuodesta 1997 alkaen seurakunnan tilaisuuksiin osallistuvien lukumäärä on kasvanut 6:sta noin 30:een. Näistä 10 on tullut uskoon tässä seurakunnassa. Saman verran on mukana sellaisia kristittyjä, jotka eivät ole olleet säännöllisesti mukana missään seurakunnassa. Noin puolet osallistujista on iältään 31–50 –vuotiaita.

Osallistujien lukumäärän kehitys näyttää seuraavanlaiselta:

Vuosiluku	97	98	99	00	01	02
Osallistujat	6	15	20	25	30	30

Case study: Norja ja luterilainen kirkko

Lähteinä: Øivind Augland, Helge Standal, Reidar Hillesund, Helge Hollerud

DAWN-konferenssi Norjassa 1996 ja sen seuraukset

Norjassa pidettiin vuonna 1996 ensimmäinen kansallinen Dawn-konferenssi. Isäntänä toimi piispa Bjørn Bue. Yksi pääpuhujista oli Englannin Anglikaanisen kirkon arkkipiispa William Carey. Eräs konferenssin kohokohdista oli, kun kaksi kristinuskon ääripäätä kohtasivat: luterilaisen kirkon piispa Bjørn Bue ja Åge Åleskjær, Oslon suurimman uskonliikkeen seurakunnan johtaja, siunasivat toisensa ja lupasivat tukensa toisilleen. Kaikki

osallistujat kokivat unohtumattomalla tavalla Jumalan kansan yhteyden.

Kristityt johtajat sopivat yhdessä yhteisistä tavoitteista kansansa hyväksi: tärkeintä oli saada seurakuntien istutusprosessi käyntiin kaikissa kirkkokunnissa ja herätysliikkeissä. Näin on jo käynytkin. Lisäksi lähes kaikilla raamattukouluilla ja seminaareilla Norjassa on nyt ohjelmassaan seurakuntien perustaminen.

a. Luterilainen hiippakunta perustaa seurakuntia

Helge Standal, joka työskentelee piispan neuvonantajana Stavangerin hiippakunnassa, on ollut mukana perustamassa kahta uutta seurakuntaa hiippakuntaansa. Hän kertoo, että suhtautui ajatukseen uusien seurakuntien perustamisesta valtiokirkon sisälle kielteisesti vielä 10 vuotta sitten, mutta muutti kantaansa, kun huomasi, että

- uudet asuma-alueet ovat usein niin kaukana kirkoista, että harva niihin muuttaneista perheistä löysi kirkkoihin
- on tarve erilaisille seurakunnille, jotka voivat tavoittaa niitä ihmisiä, joita perinteiset luterilaiset seurakunnat eivät tavoita. Vanhan seurakunnan tyylin muuttaminen on vaikeaa ja luo jännitystä ja joskus hajaannustakin

Kummassakin tapauksessa hän on nähnyt, kuinka tehokas tapa seurakuntien perustaminen on ollut tavoitettaessa niitä ihmisiä, joilla ei ole mitään yhteyttä kirkkoon. Perustaminen aloitettiin pienellä ydinjoukolla, joka oli niin sitoutunut projektiin, että kykeni palkkaamaan osa-aikaisen pastorin. Ensimmäinen asia, mikä tehtiin, oli vierailu alueilla asuvien ihmisten kodeissa. Syntyi keskusteluja, joitten johdosta moni liittyi etsijöiden pienryhmiin ja tuli jumalanpalveluksiinkin. Standal itsekin oppi uusia asioita, mm. sen, kuinka avoimia

ihmiset ovat: 46 prosenttia ihmisistä kertoi tulewansa sunnuntaijumalanpalvelukseen, jos joku, jonka he tuntevat, kutsuu heidät. 40 prosenttia ilmoitti halunsa liittyä etsijöiden ryhmiin, missä voisivat keskustella kristilliseen uskoon liittyvistä asioista.

Standalia on vavahduttanut se, kuinka tehokkaasti etsijöiden ryhmät auttavat ihmisiä kristilliseen uskoon liittyvissä asioissa. Rentoutuneessa ilmapiirissä puhutaan varsin syvällisistä asioista, ja ihmiset tulevat uskoon. Seuraava askel on kutsua heidät Alfa-kursseille tai pienryhmiin.

Kun sitten oli jonkin aikaa työskennelty, rukoiltu ja suunniteltu, aloitettiin jumalanpalvelukset - ja sata ihmistä tuli paikalle. Musiikki on modernia, ja urkusäestyksen sijasta soittaa bändi. Mukana on myös draamaa ja multimediaa. Jumalanpalveluksessa on usein jokin teema. Jumalanpalveluksiin liittyy myös laadukas lasten ohjelma. Kaiken tämän johdosta jumalanpalvelusten kävijämäärä on kasvanut kolmessa vuodessa 270 henkilöön. Lisäksi keväällä 2002 aloitettiin samassa paikassa toisen tyyppinen jumalanpalvelus, joka pidetään illalla. Tarkoitus on tavoittaa nuoret aikuiset. Tämä jumalanpalvelus on vielä poikkeavampi, ainakin mitä tulee

musiikkityyliin.

Seurakunta perustuu pienryhmiin, koska elämää jaetaan helpoimmin niissä. Niihin näyttää myös olevan helppointa kutsua ystäviä ja naapureita. Seurakunta aloitti vuonna 1999 yhdellä pienryhmällä, nyt niitä on 19. Pienryhmissä käsitellään samoja aiheita kuin jumalanpalveluksessa. Pienryhmät osallistuvat vuoroillaan jumalanpalveluksen järjestämiseen. Ryhmät jakaantuvat, kun ne ovat kasvaneet riittävän suuriksi (12 – 14 henkeä). Kaikki sisäistävät, että uudet ihmiset ovat tervetulleita. Jokaisella ryhmällä on vetäjä ja apulaisvetäjä, mikä helpottaa uuden ryhmän muodostamista.

Jos kymmenen vuotta sitten joku olisi kysynyt Standalilta, haluaisiko hän olla perustamassa uusia seurakuntia valtionkirkon sisään, hän olisi pitänyt kysymystä – ja kysyjääkin – outona. Nyt hän on vakuuttunut siitä, että uusien seurakuntien perustaminen on Norjan valtiokirkolle tärkeä asia. Näin erityisesti siksi, että niitä tarvitaan uudelle sukupolvelle. Muuten uusi sukupolvi menettää kosketuksen sekä kirkkoon että Jumalaan. Tarvitaan paljon uusia, erilaisia seurakuntia, jotta näin ei käy. Tulee rukoilla Jumalalta luovuutta, jotta näkee kaikki käytettävissä olevat mahdollisuudet, rohkeutta, jotta osaa oikeassa paikassa ottaa riskejä sekä viisautta, jotta osaa tehdä tämän herkkätunteisesti ja nöyrästi.

b. Luterilainen herätysliike perustaa seurakuntia

Normisjon on Norjan luterilaisessa kirkossa toimiva herätysliike, jonka juuret ovat 1700-luvulla. Se vastaa monessa suhteessa suomalaisia luterilaisen kirkon herätysliikkeitä kuten herännäisyyttä.

90-luvulla alkoi uusi aika Normisjonille. Oslon Storsalen, jossa aikaisemmin oli pidetty nuorisokokouksia, aloitti jumalanpalvelukset. Tarkoitus oli tarjota nuorille ihmisille heille sopiva seurakunta. Suostumus asiaan saatiin Oslon piispa Aarflotilta. Kymmenessä vuodessa sunnuntaijumalanpalveluksen osallistujamäärä on kasvanut noin sadasta ihmisestä tuhanteen. Itse asiassa sunnuntaisin siellä pidetään jo neljä eri jumalanpalvelusta ja siitä on tullut luterilaisen valtiokirkon suurin itsenäinen seurakunta.

Samaan aikaan Normisjon perusti Stavangeriin toisen uuden seurakunnan, joka on myös kasvanut nopeasti. Nopea kasvu on saanut Normisjonin johdon miettimään strategiansa uudelleen ja muuttamaan sitä. He ovat perustaneet uusien seurakuntien verkoston, jossa on tällä hetkellä 14 jäsenyhteisöä. Uusin seurakuntaistutus on Norkirken Bergenissä, joka on perustettu syyskuussa 2002; jo ensimmäisessä jumalanpalveluksessa oli 500 ihmistä. Ung Menighet on eräs Normisjonin linkkiseurakunta Kristiansandissa, jolla on

paikalliselta piispalta saatu lupa toimia. Ideana on perustaa seurakunta ihmisille, jotka eivät mitenkään voisi osallistua perinteisiin jumalanpalveluksiin. Syyskuussa 2002 seuraavilla paikkakunnilla on jo menossa istutusprosessi: Tromsø, Haugesund, Sandnes, Vennessla, Grimstad, Sandefjord, Kongsberg, Drammen ja Skedsmo. Sandnesin ”Elim” aloitti jumalanpalvelukset syyskuussa 2002 ja mukana oli 60–70 ihmistä. Toki Normisjonin vanhakin toiminta on koko ajan käynnissä eikä senkään tärkeyttä aliarvioida. Siihen liittyy mm. 2500 ryhmää ympäri Norjaa, joista monella on omat rukoushuoneensa.

Normisjonin kokemus on, että on helpompi tuoda uudet ihmiset uudentyyppisiin tilaisuuksiin tai vaikkapa Alfa-kursseille kuin perinteiseen jumalanpalvelukseen tai kokoukseen. Ihmiset ovat tottuneet jumalanpalvelukseen ja kaipaavatkin niitä, mutta liturgia täytyy tehdä uudella tavalla. Uusi musiikki ja ylistys antavat jumalanpalvelukselle nykypäivän näköisyyden. Ehtoollisella on keskeinen osa jumalanpalveluksessa. Saarnan täytyy puhua ihmisille jotain näiden omasta elämäntilanteesta. Ihmisille varataan mahdollisuus saada henkilökohtaista rukousta sekä jumalanpalveluksen aikana että sen jälkeen.

Ihmisten oma osallistuminen luo me-hengen, kun yhä useammat ovat aktiivisesti mukana

jumalanpalveluksessa, eikä pastori tee kaikkea yksin. Hengellisen yhteyden lisäksi osallistujat ystävystyvät keskenään ja syntyy monitasoinen yhteys.

Miksi siis Normisjon perustaa uusia seurakuntia?

Koska

- uudet seurakunnat voittavat uusia ihmisiä
- uudet seurakunnat antavat uusille johtajille areenan toimia
- yhteiskunnan nopea muuttuminen vaatii

myös kirkoilta joustavuutta

- uusi sukupolvi tarvitsee uutta musiikkia, liturgiaa, ja raamatullista yhteyttä kielellä, jota uusi polvi ymmärtää.

Kaikkina aikoina Normisjonin tarkoitus on ollut luoda kristillistä yhteyttä ja voittaa uusia ihmisiä. Eilen se tapahtui rukoushuonekokouksissa, lähetyspiireissä jne. Tänään ja huomenna se tapahtuu seurakunnissa ja pienryhmissä.

c. Luterilainen vapaakirkko perustaa seurakuntia

Norjan luterilainen vapaakirkko on liike, joka toimii valtiokirkon ulkopuolella. Se perustettiin vuonna 1877. Nykyisin sillä on noin 22 000 jäsentä ja 86 seurakuntaa. Näistä 25 – 30 on perustettu vuoden 1970 jälkeen. Siitä asti luterilainen vapaakirkko on kasvanut. Liikkeen johto pitää seurakuntien

perustamisaktiiviteettia merkittävänä syistä kasvuun.

Päästrategia on ollut perustaa seurakuntia "äitiseurakunnasta" käsin. Tätä on tehty menestyksekkäästi esim. Oslossa, Stavangerissa ja Kristiansandissa:

Alue	Seurakuntia 1970	Seurakuntia 2002
Stavanger	1	6 (uusia projekteja käynnissä)
Kristiansand	2	6 (uusia projekteja käynnissä)
Oslo	2	8

Useimmat istutuksista ovat olleet äitiseurakunta-tytärseurakunta-istutuksia. Osa äitiseurakunnan jäsenistä on asunut toisella alueella. Näitä ihmisiä on rohkaistu tekemään jotain omalla alueellaan. He esim. rukoilevat asuinalueensa puolesta. Jossain vaiheessa äitikirjko on asettanut heille vanhimmat. Suunnittelu jatkuu ja uusi istutus alkaa syntyä. Sekä keskusjohdon että paikallistason aktiivi-

suus seurakuntien perustamisessa on ollut tärkeää liikkeen menestykselle ja seurakuntien perustamiselle. Liikkeen sisälähetysyksikkö on kauan korostanut seurakuntien istuttamista. Jo vuosien ajan erilaisia ryhmiä on mm. viety saamaan oppia istutusprosessista eri puolille Eurooppaa ja Pohjois-Amerikkaan erilaisiin seurakuntiin.

6. MIKÄ ON DAWN-LIIKE

DAWN – Strategia maailman evankelioimiseksi

DAWN on lyhenne sanoista **Discipling A Whole Nation**. Se on evankelioimisstrategia Jeesuksen lähetyksäkäskyn – “Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni” – toteuttamiseksi. DAWNin idea on ottaa kirjaimellisesti Jeesuksen käsky tehdä kaikista kansoista Hänen opetuslapsiaan. DAWN pyrkii siihen, että koko Kristuksen ruumis kaikissa maissa lähtisi liikkeelle ja käyttäisi tehokkainta menetelmää: koko maan täyttämistä Kristus-keskeisillä soluilla, paikallisseurakunnilla ja kirkoilla.

DAWNin päämäärä on, että koko maassa, jokaisessa kylässä ja naapurustossa olisi katekyyppisiä ja -kielisiä ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä varten Kristus-keskeinen pienryhmä tai seurakunta. DAWN haluaa nähdä, että pitkällä tähtäimellä jokaista noin 500–1000 ihmistä kohti olisi olemassa paikallisseurakunta, joka voisi alueen ihmisten keskuudessa toimia Herran Jeesuksen Kristuksen ruumiina kaikessa Hänen kauneudessaan, armoissaan ja voimassaan.

Kun tämä unelma on käynyt toteen, Jeesuksen antama Suuri Lähetystehtävä ei ole vielä täytetty, mutta viimeinenkin mitattavissa oleva tavoite koko maan opetuslapseuttamisessa on saavutettu siinä maassa.

Kun jokaisessa pikku yhteisössä on Kristuksesta todistava pikkuseurakunta, jokaisella ihmisellä on mahdollisuus tehdä oma ratkaisunsa joko Jeesuksen puolesta tai vastaan. Samoin jokaisella on todellinen mahdollisuus hengelliseen kotiin, jossa voi juurtua Kristukseen.

DAWN perustuu 13 raamatulliseen ja missiologiseen periaatteeseen, jotka muodostavat DAWN-strategian. Näitä sovelletaan tätä nykyä noin sadassa maassa ympäri maapalloa.

Euroopassa monet ymmärtävät nyt, että nykyisillä ponnistuksilla emme saavuta tavoitetta. Kuitenkin monissa eurooppalaisissa maissa on jo päässyt valloilleen unelma Kristuksen läsnäolosta yhteiskunnassa seurakuntien perustamisen kautta. Moni seurakunta ja kirkkokunta ympäri Eurooppaa on asettanut itselleen selkeät, mitattavat tavoitteet – ja saavuttanut ne. Se, joka pyrkii jonnekin, pääsee sinne todennäköisemmin kuin se, joka ei pyri minnekään.

Tämä uusi menestys ongelmiseen ja mahdollisuuksineen tuo meidät kohti eurooppalaisten kristittyjen vanhaa problematiikkaa: yhteyden etsimistä moninaisuuden ja erilaisuuden keskellä.

Vain ”yhteys keskellä erilaisuutta” antaa kristikunnalle hengellisen auktoriteetin kokonaisten kansakuntien evankelioimiseen. Tämä on DAWN-näyn ydinasioita. Guatemalassa pidetyn kansallisen DAWN-konferenssin lopuksi maan merkittävin kirkkohistorioitsija totesi: ”Tämä konferenssi oli ainutlaatuinen maamme historiassa. Samalla kun eri kirkkokunnat alkavat työskennellä kohti yhteistä päämäärää, kukaan ei tingi omasta opistaan. Marssimme täältä kukin oman lippumme alla. Mutta avain onkin siinä, että lähdemme täältä marssien yhdessä.”

DAWNin 10 periaatetta vastuulliseen seurakuntien perustamiseen

- **Vastuullinen moniarvoisuus:** Samaa aluetta palvelemissa voi olla samaan aikaan useita eri seurakuntia.
- **Keskinäinen kunnioitus:** Jos joku kristillinen kirkkokunta aikoo perustaa seurakunnan alueelle, jossa jo on olemassa kristillinen seurakunta, sen tulisi ottaa yhteyttä olemassa olevaan seurakuntaan ja suhtautua siihen kunnioituksella.
- **Läheisyys ja asutustiheys:** Kun joku ryhmittymä harkitsee seurakunnan perustamista alueelle, sen tulisi pyrkiä välttämään seurakuntien läheisyydestä aiheutuvat vaikeudet. Tiheä asutus suo seurakuntien lähekkäiselle toiminnalle paremmat edellytykset kuin harva.
- **Yhteys ja erilaisuus yhtä aikaa:** Koko Kristuksen ruumiissa on sisäinen yhteys Pyhän Hengen kautta. Samalla yhdessä toimivilla eri seurakunnilla, kirkkokunnilla ja muilla kristillisillä ryhmillä on oikeus erilaisiin seurakuntarakenteisiin ja opilliseen erilaisuuteen. (Tällä ei tarkoiteta poikkeavuutta evankeliumin perusasioista, esimerkiksi siitä, että olemme pelastetut, koska Jeesus kuoli meidän puolestamme ristillä.)
- **Ryhmähenki ja kumppanuus:** Ihmisiä eri osista Kristuksen ruumista tulee rohkaista tiedottamiseen ja ystäväyteen, jotta syntyy hyvä ryhmähenki eri seurakuntien välille.
- **Resurssien jako:** Kutakin alueella toimivaa kristillistä ryhmää rohkaistaan antamaan resurssejaan muidenkin käyttöön tukemaan evankelointityötä ja seurakuntien perustamistyötä.
- **Tavoittamattomien ryhmien tavoittaminen:** Eri kristillisiä ryhmiä rohkaistaan asettamaan etusijalle ne alueet ja ihmisryhmät, joiden keskuudessa ei vielä ole elävää seurakuntaa.
- **Sopusointu:** Ristiriidat eri ryhmien välillä tulisi ratkaista kaikin käytettävissä olevin keinoin, kuten Raamatussa opetetaan (Matt. 18: 15 – 17 ja 1. Kor. 6: 1 – 8).
- **Seurakuntien, herätysliikkeiden ja kristillisten yhdistysten suhde toisiinsa:** Seurakuntien keskeinen asema tunnustetaan ja herätysliikkeiden ja kristillisten yhdistysten niitä tukevaa palvelutyötä arvostetaan. Näiden välistä vuoropuhelua rohkaistaan.
- **Yleinen suunnittelu:** Yleistä suunnittelua alueella toimivien eri ryhmien välillä tulisi tapahtua säännöllisesti. Jokaisen ryhmän tulisi kertoa suunnitelmistaan muille.

DAWN kuvakielellä

Elefantti

Koko Suomen opetuslapseuttaminen on valtava tehtävä – kuin elefantin syöminen. Kaikkien eri ikäryhmien, molempien kotimaisten kielten puhujien, nopeasti kasvavan ulkomaalaisväestön, erilaisten ihmisluonteiden ja alakulttuurien tavoittaminen koko Suomen alueella on suunnaton tehtävä.

Kuinka elefantti syödään? Pieninä paloina.

Koko Suomen evankeliointi ja itse kullekin sopivan hengellisen kodin tarjoaminen Suomessa on työmaa, johon tarvitaan kaikkia kristittyjä kaikista tunnustuskunnista. Voimme olla rinta rinnan toisiamme tukien yhdessä täyttämässä tätä tehtävää. Kullakin tunnustuskunnalla on omat erityisvahvuudet, jotka auttavat tehtävässä. Kukin voi antaa oman panoksensa. Mikään tunnustuskunta ei pysty syömään koko elefanttia Tai kuten Jeesus sanoi:

“Eloa on paljon, mutta työmiehiä vähän. Rukoilkaa siis elon Herraa, että Hän lähettäisi työmiehiä elonkorjuuseen.”

Muurahainen

Eri maissa tehty tutkimustyö osoittaa, että vain alueella toimivien elävien pienryhmien ja paikallisseurakuntien avulla koko alue voidaan kyllästyä sanomalla Jeesuksen sovitustyöstä. Jos alueelta puuttuu tällainen elävä yksikkö, sellainen pitää perustaa. Maamme on harvaan asuttu ja lisäksi moni suomalainen ei puhu tai viihdy isommassa joukossa. Siksi suomalaisia kohti tarvitaan vielä enemmän hengellisiä koteja kuin monessa muussa maassa.

Jotkut seurakunnat närkästyvät, jos 15 000 asukkaan kaupunkiin perustetaan toinen seurakunta. Puhutaan kilpailusta ja sen haitallisuudesta. **On kuin kaksi muurahaista seisoi kuolleen elefantin edessä ja väittelisi siitä, kumpi saa syödä elefantin.**

Jänis

Yhtenä vertauskuvana voi pitää jänisjahtia. Metsästäjät lähtevät syksyisin koirineen tavoittelemaan jäniksiä. Jahdin alussa metsästäjät kokoontuvat koirineen aloituspaikkaan. Koirat ovat levottomia, haukkuvat, merkitsevät reviirejään, pureskelevat toisiaan korvista ja hännästä – ja pitävät melkoista meteliä.

Kaikki muuttuu välittömästi, kun jänis havaitaan. Koirilla on nyt vain yksi tavoite: saada jänis kiinni. Rinta rinnan ne tavoittelevat sitä, kunnes jänis saadaan kiinni.

Eikö meillä kristityillä ole samoin. Monet eri kirkkokunnat, herätysliikkeet ja järjestöt ovat kuin nämä koirat – *jahdin alussa*. Jää vaikutelma, että ne tarvitsevat jäniksen eli yhteisen konkreettisen tavoitteen evankelioimistyötä varten. Rukouksen, tutkimustyön ja keskinäisen yhteydenpidon avulla voimme löytää selkeitä tavoitteita.

SIIS

Tämä kirja on saavuttanut tavoitteensa, jos se on pystynyt osoittamaan, missä Suomessa mennään tällä hetkellä. Vielä parempi on, jos kristityt alkavat tosissaan **rukoilla ja toimia** maamme ja sen tulevaisuuden puolesta. Olemme varmoja, että oikea ”jänis” silloin löytyy ja **jahti alkaa!**

Johtopäätökset

Maamme tilasta

Jos uudestisyntyneiden kristittyjen lukumäärä maassamme on pienentynyt kahdeksassa vuodessa kaksi prosenttiyksikköä, tämä tarkoittaa sataa tuhatta kristittyä vähemmän kuin vuonna 1994.

Jos vain kolmella prosentilla vuosina 1977-1987 syntyneistä 700 000 nuoresta on henkilökohtainen suhde Jeesukseen, maassamme on vain noin 20 000 tällaista nuorta. Vuonna 1994 vastaavan ikäisistä noin 750 000 nuoresta noin 75 000:lla oli henkilökohtainen suhde Jeesukseen.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana tapahtunut kehitys on katkaistava. Hengellisten isien ja äitien on aika aloittaa laajamittainen nuoriseurakuntien istuttaminen, jotta maamme nuorison vieraantuminen Jumalasta voidaan katkaista.

Jos näin ei tapahdu, sekä seurakuntien, mutta myös koko maan tulevaisuus vaikuttaa huonolta. Jos usko tuhoutuu, tuhoutuu myös Suomen kansan moraalinen arvopohja. Mihin tällainen johtaa, sen on historia näyttänyt eri aikoina sekä lähellä että kaukana.

Mitä kuuluu kristittyihin koteihin?

Usko syntyy ja kasvaa kristillisissä kodeissa. Vanhempien pappeus omassa perheessään vaikuttaa tuleviin sukupolviin monessa polvessa. Tämän kertoo jo Raamattukin. Ja asian merkitystä ovat Lutherista alkaen korostaneet useimmat merkittävät hengelliset vaikuttajat. Seurakunta on vietävä ulos kaduille, mutta myös sisälle koteihin.

Onko seurakunta koti?

Erilaisilla uusilla seurakunnilla on merkittävä rooli uskoon tulleiden ja ilman seurakuntayhteyttä olevien kotina. Niitä tarvitaan lisää.

Millaisia ovat kristilliset tilaisuudet?

Arviolta 230 000 ei-uudestisyntyntä suoma-

laisista osallistui elokuussa 2002 kyselyä edeltävän viikon aikana johonkin kristilliseen tilaisuuteen? Kuulivatko he evankeliumin vai seurasivatko uskonnollista ohjelmaa?

Seurakunnan asema

Afrikkalainen profeetta Chris Daza kehotti Tampereella seurakunnan kasvun seminaaris- sa syksyllä 2001 seurakuntaa nousemaan sille kuuluvaan asemaan maassamme, jottei maamme menetettäisi pimeydelle. Voisimmeko luopua ylpeydestämme ja ottaa vastaan tällaisen haasteen ihmiseltä, jolta puuttuu korkeakoulututkinto ja muodollisen asema, mutta jolla on sitä vastoin ollut nöyryyttä ja rakkautta rukoilla itselleen vieraan kansan puolesta?

